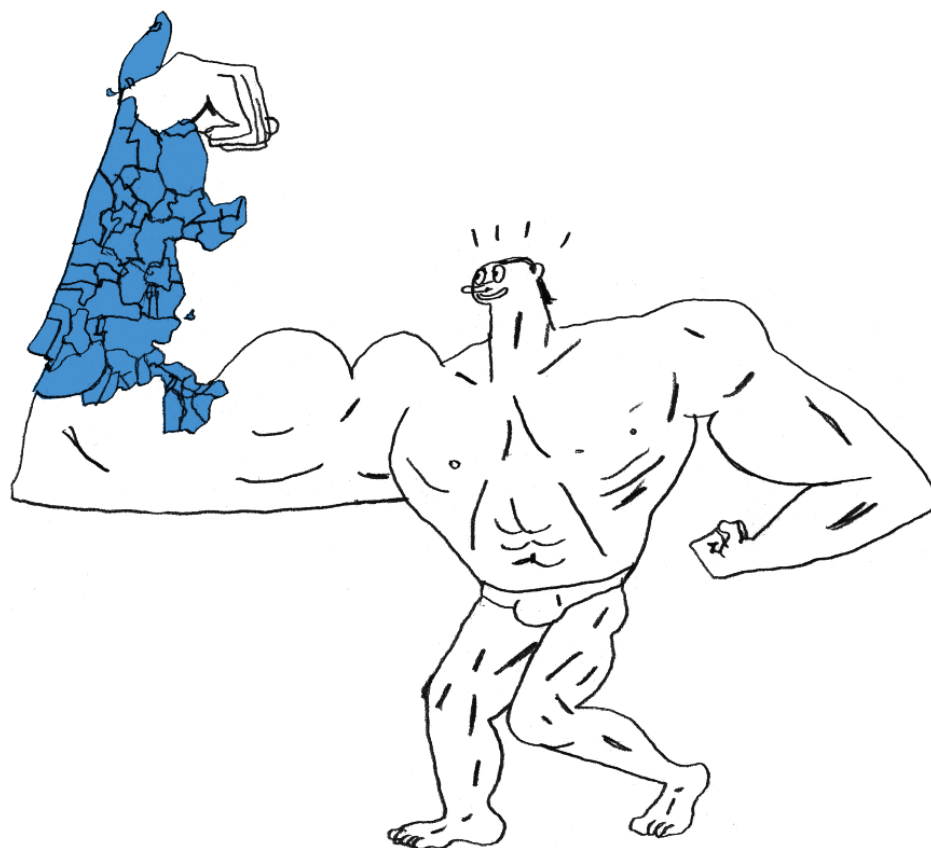

SAMEN STERK

Rapportage enquête- en interviewonderzoek

Sterke gemeenten, sterke regio's

Sterke gemeenten, sterke regio's

Rapportage enquête- en interviewonderzoek

Provincie Noord-Holland 22, november 2022

Illustraties: Wide Verknocke

Samenvatting

Dit enquête- en interviewonderzoek maakt onderdeel uit van de verkenning 'Sterke gemeenten, sterke regio's die in 2022' is uitgevoerd door de provincie Noord-Holland. Met dit onderzoek wordt getracht te achterhalen welke perspectieven er binnen Noord-Hollandse gemeenten bestaan op sterke gemeenten en sterke regio's en op de rol(len) van de provincie Noord-Holland ten aanzien van de versterking van gemeenten en regio's. De inzichten die voortvloeien uit het onderzoek zijn van belang om te kunnen bepalen welke rol de provincie kan innemen ten aanzien van sterke gemeenten en sterke regio's. Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van een enquête die door 120 portefeuillehouders bestuur, gemeentesecretarissen, griffiers en raadsleden is ingevuld. Daarnaast zijn 9 verdiepende interviews gehouden met sleutelpersonen binnen Noord-Hollandse gemeenten. Hieronder worden enkele inzichten uit dit onderzoek toegelicht.

Sterke gemeente

Definitie van een sterke gemeente

Er bestaan grote verschillen tussen de definities van respondenten van een sterke gemeente. De meeste respondenten hanteren echter een definitie die gericht is op de eigen gemeente en noemen daarbij vooral de uitvoering (van wettelijke taken), de financiële positie (en lasten inwoners/bedrijven), dienstverlening, participatie (evenals nabijheid van bestuur) en de eigen beleidsruimte.

Beoordeling van de sterkte van de eigen gemeente

Afgezet tegen de eigen definitie zijn respondenten redelijk positief over de sterkte van de eigen gemeente. Zo beoordeelt bijna de helft van de respondenten de eigen gemeente sterk of zeer sterk.

Opvallend is dat portefeuillehouders bestuur en griffiers de sterkte van de eigen gemeente naar verhouding het vaakst positief beoordelen. Als we kijken naar gemeentegrootte, dan valt op dat respondenten uit gemeenten met tussen de 80.000 en 100.000 inwoners hun gemeente het vaakst sterk beoordelen en respondenten uit gemeenten met minder dan 30.000 inwoners hun eigen gemeente het vaakst zwak beoordelen.

Ervaren belemmeringen bij het sterk houden of maken van de gemeente

De overgrote meerderheid (84%) van respondenten geeft aan belemmeringen te ervaren bij het sterk houden of maken van hun gemeente. De ervaren belemmeringen bestaan onder andere uit het gebrek aan en de onzekerheid over financiële middelen, de onuitvoerbaarheid van wettelijk opgelegde taken, belemmerende wetgeving vanuit de provincie of het Rijk, de krapte op de arbeidsmarkt, het gebrek aan expertise binnen de gemeente en de toegenomen complexiteit van opgaven / crises. Ook worden, met name door raadsleden, rolonduidelijkheid en bestuurscultuur als belemmerende factoren genoemd.

Gesprek over sterke gemeenten

Een meerderheid van respondenten geeft aan dat het gesprek over het sterk houden of maken van de gemeente gevoerd wordt binnen de gemeente en dat daarbij dezelfde definitie als die van de respondent wordt gehanteerd.

Sterke regio

Definitie van een sterke regio

Als kenmerken van een sterke regio noemen respondenten vaak goede samenwerking en afstemming, evenals het formuleren van gemeenschappelijke opgaven en doelen. Daarnaast worden vaak het versterken van elkaars krachten, solidariteit en elkaar iets gunnen genoemd. Ook zijn respect voor ieders identiteit, oog voor democratische legitimiteit en een sterke lobby naar het Rijk of de provincie genoemd volgens respondenten kenmerken van een sterke regio. Een aantal respondenten geeft aan dat een sterke regio afhankelijk is van trekkende gemeenten, terwijl andere respondenten aangeven dat een gelijkwaardige deelname van gemeenten een kenmerk is van een sterke regio.

Uitdagingen in regionale samenwerking

De uitdagingen in regionale samenwerking zitten volgens respondenten vooral in de verhouding grote-kleine deelnemer in relatie tot het zijn van een trekker of afnemer. Ook wordt meermaals het gebrek aan democratische legitimiteit, het gebrek aan afstemming en focus, het gebrek aan bewustzijn over de regio en het gebrek aan tegemoetkoming aan de belangen van partners genoemd.

Beoordeling van de sterkte van de eigen regio

De beoordeling van de sterkte van de eigen regio, afgezet tegen de eigen definitie van een sterke regio, is over het algemeen meer neutraal dan de beoordeling van de sterkte van de eigen gemeente. Zo beoordeelt bijna de helft van de respondenten de eigen regio niet zwak en niet sterk. Een aantal respondenten, voornamelijk raadsleden, geven aan geen beeld te hebben van de sterkte van hun regio. Respondenten uit gemeenten met tussen de 80.000 en 100.000 inwoners beoordelen de sterkte van hun regio naar verhouding het meest positief; zij zijn gemiddeld genomen echter wel minder positief over de sterkte van de regio dan over de sterkte van de eigen gemeente. Enkel respondenten uit gemeenten met minder dan 30.000 inwoners zijn gemiddeld genomen wat positiever over de sterkte van hun regio dan over de sterkte van hun gemeente.

Belang van regionale samenwerking en belang van de organisatiestructuur van regionale samenwerking

De overgrote meerderheid (89%) van respondenten geeft aan dat regionale samenwerking belangrijk of zeer belangrijk is voor de uitvoering van gemeentelijke taken. In de toelichting geeft men aan dat samenwerking van belang is omdat men elkaar nodig heeft, hetzij door de taken, hetzij voor lobby-doeleinden, hetzij door de mate van sterkte van de gemeente. Ook worden kennisdeling en de voordelen van schaalvergroting genoemd. Daarnaast geeft een meerderheid (75%) ook aan dat de organisatiestructuur van samenwerking van belang is voor het functioneren van de samenwerking. Een aantal keer wordt opgemerkt dat de structuur geen doel op zich is en discussies hierover juist verlamd kunnen werken.

Beoordeling van de inzet van de eigen gemeente en die van andere overheden in regionale samenwerking

Respondenten kijken over het algemeen redelijk positief naar de inzet van hun gemeente binnen regionale samenwerking. Over de inzet van andere overheden in regionale samenwerking is men gemiddeld genomen ook positief, maar wel minder positief.

Rol van de provincie

Rol van de provincie t.a.v. de versterking van gemeenten en regio's

De perspectieven op de gewenste rol van de provincie ten aanzien van de versterking van gemeenten verschillen behoorlijk. Wat vaak terugkomt is dat de provincie daadkracht mag tonen, initiatief mag nemen en vanuit haar helikopterblik kan spiegelen op het functioneren van gemeenten en regio's, maar wel met flexibiliteit in het eigen beleid. Ook zien veel respondenten een ondersteunende rol voor de provincie in het versterken van de ambtelijke capaciteit van gemeenten. Verder noemen veel respondenten faciliteren en financieel ondersteunen, kennisdeling, (wettelijke) belemmeringen wegnemen en meedenken als rol van de provincie. Tevens zien een aantal respondenten een toezichthoudende of controlerende rol (t.a.v. de financiën, behoorlijk bestuur en de democratische kwaliteit) voor zich of vinden respondenten dat de provincie een spiegel moet voorhouden bij gemeenten, breder dan alleen de toezichtsindicatoren (benchmark). Ook wordt aangegeven dat de provincie op reguliere basis gesprekken kan voeren met gemeenten en de lobby namens gemeenten richting het Rijk kan trekken.

Voor wat betreft de toegevoegde waarde van de provincie met betrekking tot de versterking van regio's komt het beeld redelijk overeen met de toegevoegde waarde in de versterking van gemeenten. Daarbij wordt toegevoegd dat de provincie kan adviseren over governance vraagstukken, de raden kan betrekken bij voor hen relevante besluitvorming, als partner mee kan doen in regionale samenwerkingen en een verbindende rol als oliemannetje en koffietafel kan spelen.

Beoordeling van de provinciale inzet t.a.v. de versterking van gemeenten en regio's

Respondenten zijn erg verdeeld over de inzet van de provincie ten aanzien van de versterking van gemeenten. Ook over de huidige inzet van de provincie t.a.v. de versterking regio's zijn de respondenten verdeeld, hoewel men hierover gemiddeld wat positiever is dan over de provinciale inzet ten aanzien van de versterking van gemeenten. Respondenten uit gemeenten met tussen de 80.000 en 100.000 inwoners vormen hierop een uitzondering; zij zijn juist minder positief over de provinciale inzet t.a.v. regio's dan over de provinciale inzet t.a.v. gemeenten.

Beoordeling van activiteiten en suggesties

Elk van de verschillende activiteiten die door de provincie zijn aangeboden ter versterking van gemeenten en regio's wordt door een meerderheid van de respondenten belangrijk geacht. Vooral de incidentele ondersteuning bij gemeenten met grote gedeelde opgaven, de inhuur voor capaciteit voor woningbouw en de RES en de subsidie voor het opstellen van regionale samenwerkingsagenda's worden van belang geacht.

Respondenten hebben als suggesties voor activiteiten onder andere aangegeven dat de provincie meer mag spiegelen (op bijvoorbeeld het functioneren van gemeenten en de overkoepelende conclusies van bestuurskrachtonderzoeken); gezamenlijke werkagenda's kan opstellen; aandacht kan besteden aan onderwerpen die naar oordeel van respondenten te weinig aandacht krijgen in de lokale politiek; een pool of subsidie voor ambtelijke capaciteit voor opgaven kan oprichten; faciliteiten beschikbaar kan stellen voor het raadswerk; een sterkere lobby richting het Rijk kan faciliteren; integrale afweging en politieke afstemming kan faciliteren (tussen raden en Staten); een rol kan spelen in de implementatie van de gewijzigde WGR; activiteiten kan organiseren die de rol van de provincie helder maken bij raadsleden en activiteiten kan organiseren die raadsleden inzicht geven in hun rol in de regio.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Aanleiding en aanpak	7
Achtergrondinformatie respondenten	8
Sterke gemeente	9
Definitie van een sterke gemeente	10
Beoordeling van de sterkte van de eigen gemeente	12
Ervaren belemmeringen bij het sterk houden of maken van de gemeente	14
Gesprek over sterke gemeente	16
Sterke regio	17
Definitie van een sterke regio	18
Beoordeling van de sterkte van de eigen regio	20
Het belang van regionale samenwerking	22
Het belang van de organisatiestructuur van regionale samenwerking	24
Uitdagingen in regionale samenwerking	26
Aansprekende voorbeelden van regionale samenwerking	27
Waardering van de inzet van de eigen gemeente en die van andere overheden binnen de regionale samenwerking	28
Rol van de provincie	31
Toegevoegde waarde van de provincie t.a.v. de versterking van gemeenten	32
Waardering van de provinciale inzet t.a.v. de versterking van gemeenten	35
Toegevoegde waarde van de provincie t.a.v. de versterking van regio's	37
Waardering van de provinciale inzet t.a.v. de versterking van regio's	39
Activiteiten die bijdragen aan de versterking van gemeenten en regio's	41
Bijlagen	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 1: Enquête Sterke gemeenten, sterke regio's	45

Aanleiding en aanpak

Dit onderzoek maakt onderdeel uit van de verkenning 'Sterke gemeenten, sterke regio's' die wordt uitgevoerd door de provincie Noord-Holland. Aanleiding voor de verkenning zijn de complexe maatschappelijke opgaven die vragen om sterke gemeenten en sterke regio's: van stikstof tot ondermijning en van de energietransitie tot een toekomstbestendige arbeidsmarkt. Maar wat houdt het in om een sterke gemeente te zijn en wat kenmerkt een sterke regio? Wat betekent het antwoord op deze vragen voor de rol van de provincie ten aanzien van de kwaliteit van het lokaal openbaar bestuur?

Om bovenstaande vragen te beantwoorden, wordt met onderhavig enquête- en interviewonderzoek onderzocht welke perspectieven er binnen Noord-Hollandse gemeenten bestaan op sterke gemeenten en sterke regio's en op de rol(len) van de provincie Noord-Holland ten aanzien van de versterking van gemeenten en regio's. De inzichten die voortvloeien uit het onderzoek zijn van belang om te kunnen bepalen welke rol de provincie kan innemen ten aanzien van sterke gemeenten en sterke regio's.

Enquête

Het onderzoek is uitgevoerd met een enquête die zowel open als gesloten vragen bevatte. Om ervoor te zorgen dat respondenten zich niet belemmerd voelen in hun beantwoording, is ervoor gekozen om enkel te vragen naar de gemeentegrootte en de functie van de respondent. De verwachting is dat sleutelpersonen die vanuit verschillende functies een verantwoordelijkheid dragen voor sterke gemeenten en regio's ook verschillende perspectieven ten aanzien van dit onderwerp hebben. Gemeentegrootte is in de literatuur over bestuurskracht een veelgebruikte variabele¹ waar het de sterkte (meer specifiek de uitvoeringskracht) van gemeenten betreft en is ook uitgevraagd². De hele enquête is opgenomen in bijlage 1.

Noord-Hollandse burgemeesters, griffiers, gemeentesecretarissen en raadsleden zijn per mail verzocht om tussen 11 juli 2022 en 12 september 2022 mee te doen aan het enquêteonderzoek. Burgemeesters konden de enquête doorsturen naar een ander collegelid, indien deze de portefeuille bestuur heeft. De uitvraag onder raadsleden verliep via de griffie met het verzoek om deze door te sturen naar de raadsleden in de commissie bestuur, indien deze commissie bestaat. Hierdoor is de enquête mogelijk in sommige gemeenteraden meer nadrukkelijk onder de aandacht gebracht dan in anderen. Gezien de verkennende aard van het onderzoek is dit niet als problematisch beoordeeld.

Verdiepende interviews

Ter verdieping van de antwoorden op de enquêteresultaten zijn met negen personen verdiepende interviews gehouden tussen 5 september en 10 oktober 2022. Bij de selectie van respondenten is rekening gehouden met functie, gemeentegrootte, bestuurlijke regio en verscheidenheid aan perspectieven zoals verwoord in de enquête. Er is gesproken met 3 raadsleden, 2 griffiers, 2 gemeentesecretarissen en 2 burgemeesters.

¹ Zie bijvoorbeeld van Kan, J. F., van Genugten, M. L., Lunsing, J. R., & Herweijer, M. (2014). *Verborgene krachten. Over de bestuurskracht van vijf typen gemeenten*. Onderzoek in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

² Als respondenten worden geciteerd, dan wordt hun gemeentegrootte ingedeeld in 3 grootten om de anonimiteit te garanderen: klein (minder dan 30.000 inwoners; 45,5% van Noord-Hollandse gemeenten), middelgroot (30.000 tot 80.000 inwoners; 31,7% van Noord-Hollandse gemeenten) en groot (meer dan 80.000 inwoners; 22,8% van Noord-Hollandse gemeenten).

Achtergrondinformatie respondenten

De enquête is door 120 personen ingevuld. 23 portefeuillehouders bestuur (waarvan 17 burgemeesters en 6 wethouders), 17 gemeentesecretarissen, 9 griffiers en 70 raadsleden hebben de enquête ingevuld. Tevens heeft 1 adviseur van een ambtelijke fusieorganisatie meegedaan aan het onderzoek. Deze adviseur is bij de analyse op functieniveau buiten beschouwing gehouden maar wel meegenomen in de rest van de resultaten. Zie tabel 1 voor een weergave van de respons per functie. De verdeling van respondenten op gemeentegrootte is ook representatief voor de verdeling van gemeenten op gemeentegrootte in de provincie (zie tabel 2).

Functie	Aantal respondenten	% van respondenten (N=120)	% van totaal in deze functie binnen de provincie
Burgemeesters	17	14%	38,6% (44)
Wethouders met port. bestuur	6	5%	-
Griffiers	9	8%	20,5% (44)
Raadsleden	70	58%	6,3 % (1104*)
Gemeentesecretarissen	17	14%	38,6% (44)
Adviseur ambtelijke fusieorganisatie	1	1%	-
Totaal	120	100%	-

Tabel 1: Weergave respons per functie, als percentage van het totaal aantal respondenten en als percentage van het totaal aantal personen met dezelfde functie in Noord-Holland.

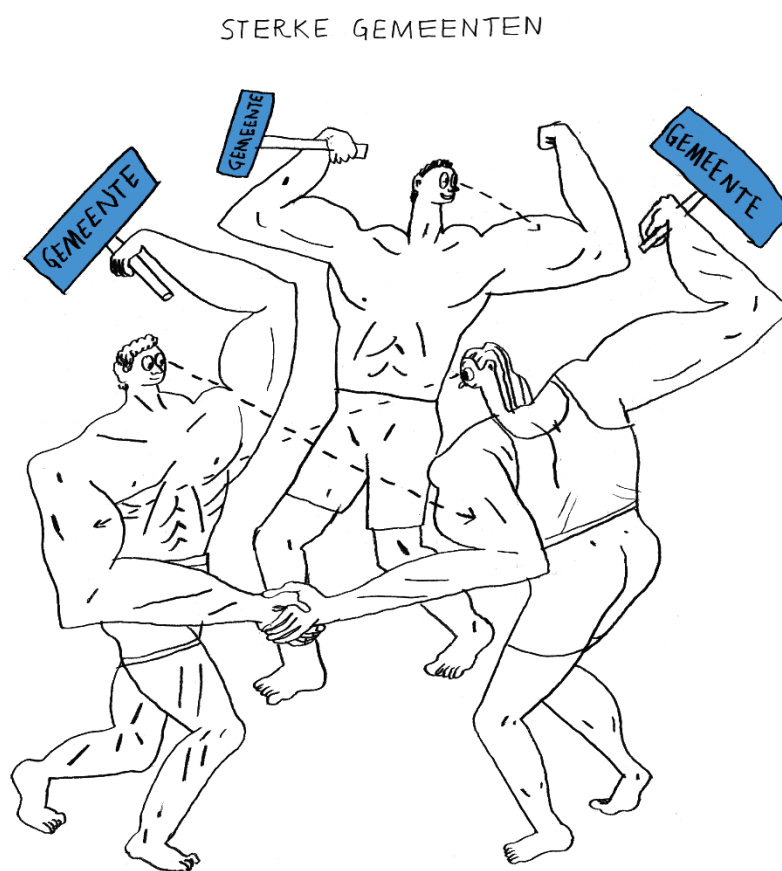
*Het aantal raadsleden is berekend a.d.h.v. inwonersaantallen van CBS, 1 januari 2022

Inwoneraantal	Aantal respondenten	% van respondenten	Aantal gemeenten met zelfde grootte in verhouding tot alle gemeenten binnen de provincie
0 – 30.000 inwoners	45	38%	45,5%
30.000 tot 50.000 inwoners	36	30%	25%
50.000 tot 80.000 inwoners	12	10%	6,8%
80.000 tot 100.000 inwoners	11	9%	11,4%
Meer dan 100.000 inwoners	16	13%	11,4%
Totaal	120	100%	100%

Tabel 2: Weergave respons per gemeentegrootte en als percentage van het totaal aantal respondenten. In de laatste kolom is het aantal gemeenten met dezelfde grootte in verhouding tot het totaal aantal gemeenten in de provincie Noord-Holland weergegeven.

Sterke gemeente

In het eerste onderdeel is aan respondenten gevraagd wat zij verstaan onder een sterke gemeente en hoe sterk of zwak zij hun eigen gemeente op basis van hun eigen definitie beoordelen. Tevens is aan de respondenten gevraagd of (en zo ja, welke) belemmeringen zij ervaren bij het sterk maken of houden van hun gemeente. Als laatst is aan respondenten gevraagd of binnen hun gemeente het gesprek wordt gevoerd over dit onderwerp en, zo ja, of men daarbij naar het oordeel van de respondent dezelfde definitie hanteert.

Definitie van een sterke gemeente

Aan respondenten is gevraagd welke definitie zij hanteren van een 'sterke gemeente'. Hoewel in beantwoording op deze open vraag uiteraard grote verschillen bestaan, hanteren veel respondenten een definitie van een sterke gemeente die gericht is op de eigen gemeente, waarbij met name de uitvoering (van wettelijke taken), de financiële positie (en lasten inwoners/bedrijven), dienstverlening, participatie (/nabijheid van bestuur) en de eigen beleidsruimte veel worden genoemd. Slechts een aantal respondenten geeft aan dat het kunnen bijdragen aan regionale opgaven en het tegemoetkomen aan wensen van andere overheden mede weergeeft hoe sterk een gemeente is. Op dit punt wijkt de beantwoording dus af van de definitie die de provincie hanteert³.

Wat opvalt is dat burgemeesters meer nadruk leggen op strategisch vermogen en wettelijke taken, raadsleden meer nadruk leggen op financiën, bestuurscultuur (/vertrouwen) en participatie, griffiers meer nadruk leggen op samenspel, draagkracht en zelfstandigheid en gemeentesecretarissen meer nadruk leggen op uitvoeringskracht en samenwerking.

In afbeelding 1 zijn de woorden die meer dan één keer worden genoemd in de beantwoording op de vraag "Wat verstaat u onder een sterke gemeente?" opgenomen. Hoe groter het woord, hoe vaker deze is genoemd. In tekstblok 1 zijn een aantal voorbeelden van definities die respondenten hanteren van een sterke gemeente opgenomen.

Afbeelding 1: Woordwolk van de antwoorden op de vraag: "Wat verstaat u onder een sterke gemeente?" Hoe groter het woord, hoe vaker genoemd in de antwoorden. Alle woorden die meer dan 1 keer genoemd zijn, zijn opgenomen, m.u.v. nietszeggende werkwoorden, verbindwoorden en de woorden 'sterke' en 'gemeente'.

³In het beleidskader 'Bestuurskrachtige regio's in Noord-Holland' (PS 2013) staat aangegeven dat een gemeente bestuurskrachtig is als zij haar wettelijke taken adequaat uitvoert; naar behoren bijdraagt aan regionale opgaven; lokale wensen weet te vertalen in eigen ambities en deze realiseert; in kan spelen op wensen en ambities van andere overheden; en de uitvoering van al haar taken effectief en efficiënt organiseert en hierop ook regie houdt.

Tekstblok 1: Voorbeelden van definities van een sterke gemeente

Een gemeente is sterk als deze in staat is strategische vraagstukken qua denkvermogen richting te geven en uit te voeren. Uitvoering kan zelf of in samenwerking met andere gemeenten, (maatschappelijke) instellingen of bedrijven. Een gemeente die de kracht vanuit de samenleving aan zich weet te binden.

- *Burgemeester van een kleine gemeente, beoordeelt de eigen gemeente zwak*

Een gemeente is sterk als alle basistaken goed kunnen worden vervuld, de bestuurskracht op orde is en er goede maatschappelijke voorzieningen zijn.

- *Burgemeester van een grote gemeente, beoordeelt de eigen gemeente sterk*

Een gemeente is sterk als deze de opgaven waar zij voor staat tegen acceptabele kosten en op een acceptabele manier kan uitvoeren. Opgaven zijn 1) taken die bij wet (Rijk of provincie) zijn ingegeven; 2) continuïteit (in de uitvoering); 3) verwerkelijken van nieuwe politieke ambities, maar die komen niet hoger dan voorgaande twee. Acceptabel zou gebenchmarkt moeten worden: wat zijn de kosten en wat is het resultaat? Dat resultaat kan het beste worden gemeten aan de hand van inwonersreacties. Maar ook medewerkers in de dienstverlening hebben een belangrijke signaleringsfunctie.

- *Burgemeester van een kleine gemeente, beoordeelt de eigen gemeente niet zwak, niet sterk*

Een gemeente is sterk als zij in staat is adequaat inrichting en uitvoering te geven aan de haar opgelegde taken en de taken die zij zichzelf oplegt en daarbij een gezonde financiële status heeft en houdt.

- *Raadslid van een middelgrote gemeente, beoordeelt de eigen gemeente sterk*

Een gemeente is sterk als deze herkenbaar (relevant) is, bestuurskracht (uitvoeringskracht) heeft en eigenaarschap (van maatschappelijke problemen) toont.

- *Raadslid van een kleine gemeente, beoordeelt de eigen gemeente zwak*

Een gemeente is sterk als ze bereikbaar is, serieus met input van inwoners omgaat, er gekozen wordt voor het algemene belang in de Raad (niet alleen partijbelang), iedereen er bij hoort en er serieus werk gemaakt wordt van maatschappelijke problemen.

- *Raadslid van een grote gemeente, beoordeelt de eigen gemeente niet zwak, niet sterk*

Een sterke gemeente is een gemeente die in staat is om de opgaven waar de gemeente voor staat aan te kunnen. Die opgaven zijn veranderlijk en kunnen ook onverwachts opkomen. Wendbaar zijn is nodig om je aan te passen aan deze opgaven. En ook het vermogen tot samenwerking, die niet altijd aan bepaalde regio's gebonden hoeft te zijn.

- *Gemeentesecretaris van een kleine gemeente, beoordeelt de eigen gemeente zwak*

Een gemeente is sterk als deze in staat is om de opgaven die in de gemeente en het omliggende gebied liggen te articuleren. Dat vereist enige mate van inzicht in de regio en de eigen rol en kracht daarbinnen. Een sterke gemeente is in staat om zo zelfstandig mogelijk lokale taken uit te voeren. Samenwerking moet voortkomen uit een bewuste keuze om te willen samenwerken, vanuit gezamenlijk geformuleerde doelen.

- *Gemeentesecretaris van een grote gemeente, beoordeelt de eigen gemeente sterk*

Een gemeente is sterk als deze veel taken zelfstandig uit kan voeren, er financieel gezond voorstaat en geen grote bestuurlijke incidenten kent.

- *Griffier van een grote gemeente, beoordeelt de eigen gemeente sterk*

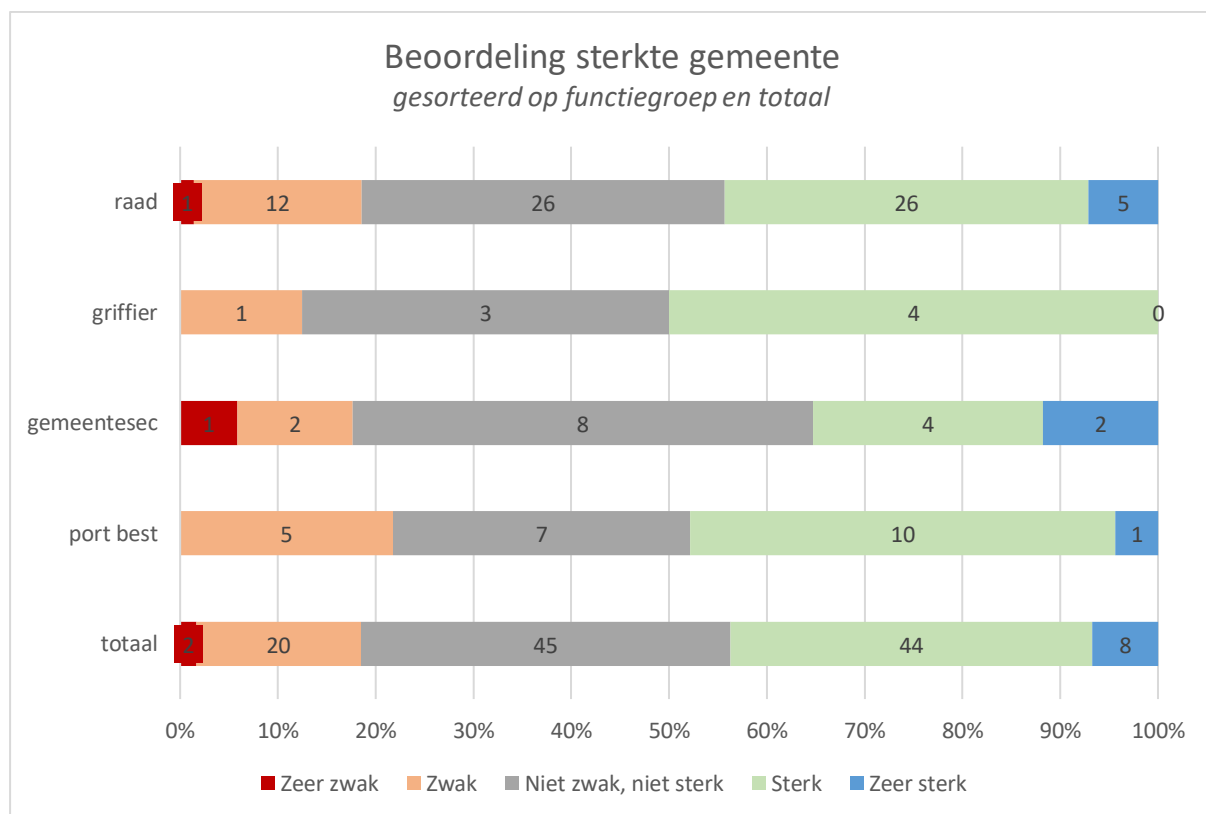
Een sterke gemeente bestaat uit drie pijlers: 1) het samenspel tussen bestuur en inwoners (rolduiding, verwachtingsmanagement, representatie en participatie); 2) het samenspel tussen raad, college en ambtelijke organisatie (bestuurscultuur en het gevoel dat de gemeente een geheel vormt); 3) het (boven)regionale samenspel met directe partners, andere gemeenten maar ook bedrijven die gemeentegrens-overstijgend acteren (waarbij het eigen belang helder moet zijn voor andere partijen en andersom). Aanvullend moet een sterke gemeente ook enige beleidsruimte hebben. Nog te vaak worden de voorwaarden door het Rijk opgelegd, waardoor gemeenten lui worden en commitment ontbreekt.

- *Griffier van een middelgrote gemeente, beoordeelt de eigen gemeente sterk*

Beoordeling van de sterkte van de eigen gemeente

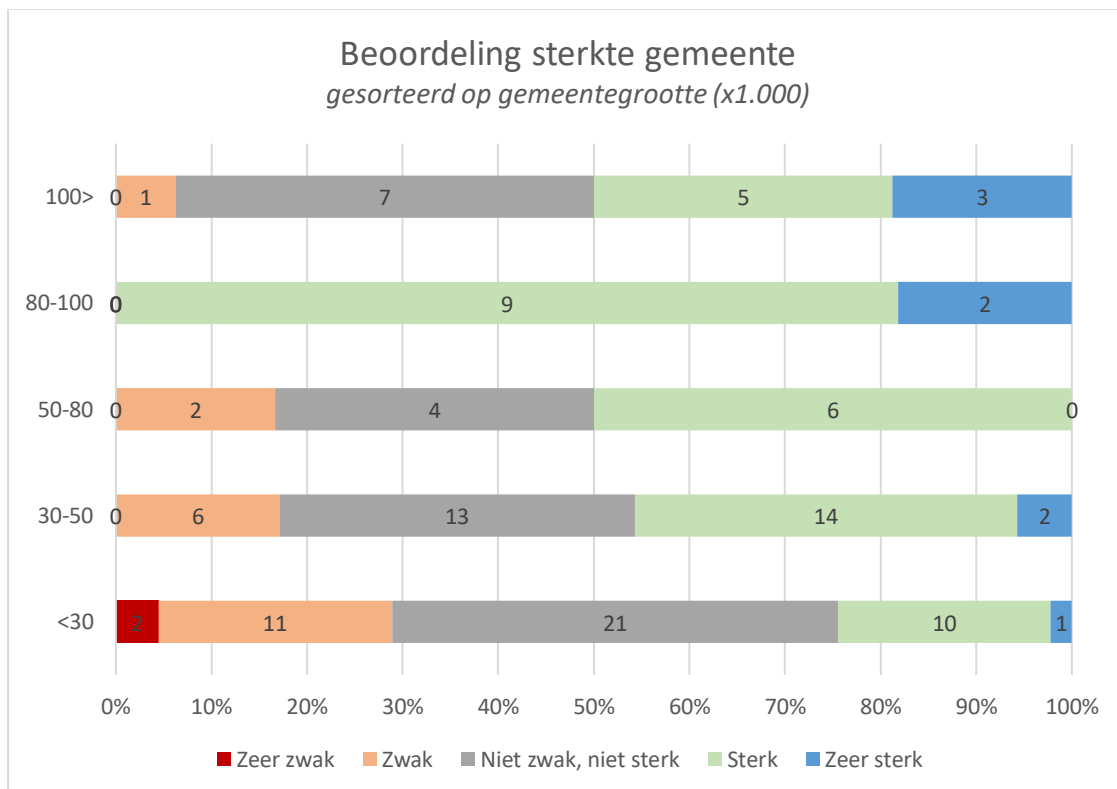
Respondenten is gevraagd of zij, op basis van de door hun gegeven definitie, hun gemeente als een sterke of zwakke gemeente karakteriseren. Zoals onderaan grafiek 1 te zien is, zijn respondenten redelijk positief over de sterkte van de eigen gemeente. Zo beoordeelt 44 % de eigen gemeente 'sterk' (37%) of 'zeer sterk' (7%). 38 % van de respondenten beoordeelt de eigen gemeente 'niet zwak en niet sterk'. 19 % beoordeelt de eigen gemeente 'zwak'; slechts 2 respondenten (2%) achten de eigen gemeente 'zeer zwak'.

Opvallend is dat griffiers de eigen gemeente relatief vaak (44%) 'sterk' achten en zij nooit kiezen voor meer extreme typeringen zoals 'zeer sterk' of 'zeer zwak'. Opvallend is ook dat portefeuillehouders bestuur de sterkte van de eigen gemeente het vaakst positief beoordelen (47%). Echter achten portefeuillehouders bestuur de eigen gemeente ook het vaakst 'zwak' (22%). Dit komt doordat deze functiegroep relatief weinig voor de optie 'niet zwak, niet sterk' kiest. Bijna de helft (47%) van de gemeentesecretarissen beoordeelt de eigen gemeente als 'niet zwak, niet sterk', maar kiezen relatief het vaakst voor de meer extreme typeringen 'zeer sterk' of 'zeer zwak'.

Grafiek 1: Beoordeling van de sterkte van de eigen gemeente, per functiegroep en totaal (nummers staan voor aantal respondenten)

Als gekeken wordt naar de verdeling op gemeentegrootte (grafiek 2) dan valt op dat de 11 respondenten afkomstig uit gemeenten met tussen de 80.000 en 100.000 inwoners de eigen gemeente 'sterk' (82%) of 'zeer sterk' (18%) beoordelen. De helft van de 12 respondenten uit gemeenten met tussen de 50.000 en 80.000 inwoners en uit gemeenten met meer dan 100.000 inwoners beoordelen de eigen gemeente ook 'sterk' of 'zeer sterk'. Respondenten uit gemeenten met minder dan 30.000 inwoners achten de eigen gemeente het vaakst 'zwak' (24%) of 'zeer zwak' (2%). Ook achten respondenten uit de kleinste gemeenten de eigen gemeente vaak 'niet zwak, niet sterk' (47%).

Grafiek 2: Beoordeling van de sterkte van de eigen gemeente, per gemeentegrootte x1.000 (nummers staan voor aantal respondenten)

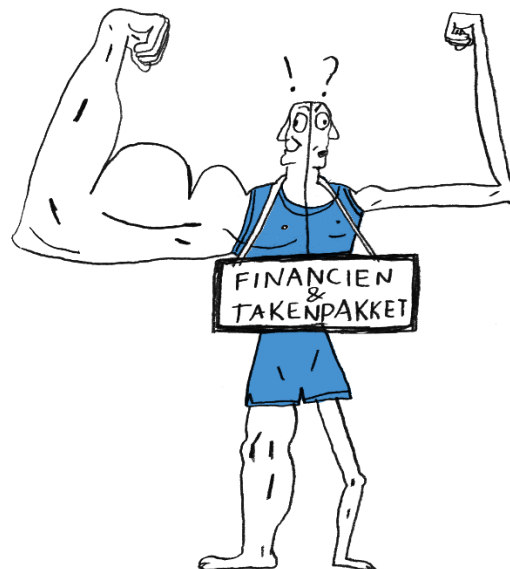
Ervaren belemmeringen bij het sterk houden of maken van de gemeente

Aan de respondenten is gevraagd of zij belemmeringen ervaren bij het sterk houden of maken van de gemeente. Een meerderheid van 84% van de respondenten geeft aan dit het geval is.

Alle 17 gemeentesecretarissen geven aan belemmeringen te ervaren. Portefeuillehouders bestuur ervaren naar verhouding het minst vaak belemmeringen; hoewel ook een overgrote meerderheid (78%) binnen deze functiegroep aan heeft gegeven belemmeringen te ervaren. Als we kijken naar de gemeentegrootte, dan valt op dat respondenten uit kleine gemeenten naar verhouding het vaakst aangeven belemmeringen te ervaren (93%); respondenten uit gemeenten met tussen de 50.000 en 80.000 inwoners en met meer dan 100.000 inwoners geven naar verhouding het minst vaak aan belemmeringen te ervaren (75%).

Als belemmeringen bij het sterk houden of maken van de gemeente worden vaak genoemd: (onzekerheid over en gebrek aan) financiële middelen, (onzekerheid over en onuitvoerbaarheid van) wettelijk opgelegde taken, belemmerende wetgeving vanuit de provincie of het Rijk, de krapte op de arbeidsmarkt, het gebrek aan expertise binnen de gemeente en de toegenomen complexiteit van opgaven / crises. Ook worden, met name door raadsleden, rolonduidelijkheid en bestuurscultuur als belemmerende factoren genoemd. In tekstblok 2 worden voorbeelden van ervaren belemmeringen genoemd.

PARADOX

Tekstblok 2: Voorbeelden van belemmeringen bij het sterk maken of houden van de gemeente

Op dit moment ervaar ik teveel dat vacatures niet vervuld kunnen worden. In de praktijk betekent dit dat keuzes gemaakt moeten worden in wat wel en niet wordt gedaan. Als kleine gemeente is het alleen al vanuit beloning moeilijk om goed gekwalificeerd personeel te binden. Hier zouden we echt veel meer vrijheid willen hebben. Bij uitbesteding worden immers ook veel hogere salarissen betaald (dan kan het wel). Daarnaast wordt de organisatie teveel geconfronteerd met inzet gericht op crisis. Hierdoor staat de dienstverlening onder druk.

- *Burgemeester van een kleine gemeente*

Als onderdeel van een ambtelijke fusie is het moeilijk de ambtelijke organisatie daadwerkelijk te sturen of te verbeteren.

- *Burgemeester van een kleine gemeente*

De financiële positie van onze gemeente wordt nadelig beïnvloed door de Rijksoverheid en de krapte op de arbeidsmarkt speelt ons als (kleine) gemeente parten. Ik merk dat raads- en collegeleden heel vaak veel taken zelf willen blijven uitvoeren terwijl dat voor kleine gemeenten 1. onbetaalbaar is en 2. de kennis en expertise in een groter regionaal verband veel meer aanwezig is.

- *Gemeentesecretaris van een kleine gemeente*

De samenwerking met de Rijksoverheid en de provincie loopt niet altijd even soepel. Het gaat vooral om gedrag en houding, de factor geld is handig maar zeker niet allesbepalend.

- *Gemeentesecretaris van een middelgrote gemeente*

Ik ervaar belemmeringen door het gebrek aan steun vanuit provincie en Rijk, zowel financieel als meedenkend.

- *Griffier van een middelgrote gemeente*

Er is te weinig geld en er zijn veel taken bijgekomen de laatste jaren (m.n. vanuit het Rijk). Daarnaast is er op dit moment een groot tekort aan goed personeel. Met als gevolg inhuur die duur is én snel weer weg is waardoor er geen continuïteit is en het collectief geheugen verdwijnt.

- *Griffier van een middelgrote gemeente*

Teveel vaak oudere personen die veranderingen tegenhouden. Teveel een apenrots waarbij macht belangrijker lijkt dan praktisch resultaat voor de bewoners.

- *Raadslid van een kleine gemeente*

Steeds worden taken vanuit de landelijke overheid naar gemeenten verplaatst die dit vervolgens tegen 75% van de kosten moeten doen..... dat betekent continu inkrimpen en dat kan niet jarenlang doorgaan.

- *Raadslid van een middelgrote gemeente*

Er is te weinig 'vrij' inzetbaar budget. Veel taken worden bepaald door de decentralisatie van het rijk. De gemeente kan daarop (terecht) weinig beleid voeren. Toch kan het (onterecht) in financiële nood komen als budget ontoereikend is.

- *Raadslid van een kleine gemeente*

Financiën staan onder druk en verbeteringen zijn (nog) niet in zicht. Stijging woonlasten (OZB) lijkt onbespreekbaar. Ambtelijke en bestuurlijke formatie (bestuurskracht) is vooralsnog niet in te vullen zowel kwantitatief als kwalitatief. Ambtelijke fusie met onze buurgemeente is onbespreekbaar. Strategisch kader met langetermijndoelstellingen ontbreekt. Discussie over zelfstandigheid is onbespreekbaar. Zelfstandigheid en identiteit worden verward.

- *Raadslid van een kleine gemeente*

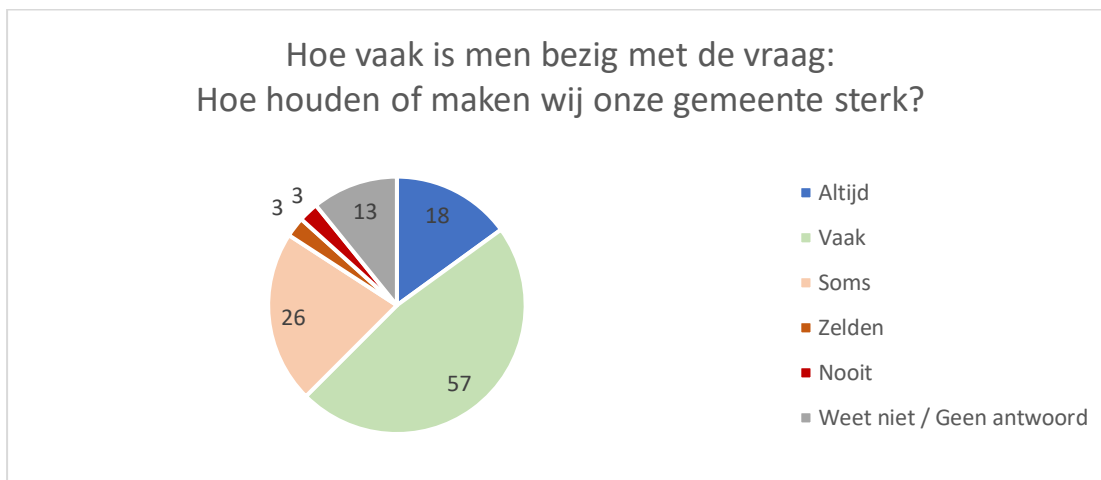
In de vorige raadsperiode was de gemeente altijd in de weer met onderwerpen waar de gemeente niet over gaat. In de nieuwe periode moeten we dat nog maar zien.

- *Raadslid van een grote gemeente.*

Gesprek over sterke gemeente

Respondenten is ook gevraagd in hoeverre men, naar oordeel van de respondent, binnen de gemeente van de respondent bezig is met de vraag: hoe houden of maken wij onze gemeente sterk?

Zoals te zien valt in grafiek 3, geeft 15% van de respondenten aan dat men binnen de gemeente vrijwel altijd met deze vraag bezig is, 48% geeft aan dat men hier vaak mee bezig is en 22 % geeft aan men hier soms mee bezig is. Slechts drie respondenten (2,5%) geven aan dat dit gesprek zelden gevoerd wordt en eenzelfde aantal geeft aan dat dit gesprek nooit gevoerd wordt. 10% van de respondenten geeft aan niet te weten of men binnen haar/zijn gemeente met deze vraag bezig is.

Grafiek 3: In hoeverre is men bezig met de vraag: hoe houden of maken wij onze gemeente sterk? (nummers staan voor aantal respondenten)

Aan respondenten die aangeven dat het gesprek over het sterk houden of maken van de gemeente binnen hun gemeente wordt gevoerd, is ook gevraagd of de definitie die binnen de gemeente wordt gehanteerd overeenkomt met hun eigen definitie. 69% van de respondenten geeft aan dat bij het gesprek over dit onderwerp binnen de gemeente dezelfde definitie van een sterke gemeente wordt gehanteerd als die van de respondent. 7% vindt van niet; 24% weet het niet.

Tekstblok 3: Voorbeelden van respondenten die vinden dat de definitie van een sterke gemeente die binnen hun gemeente wordt gehanteerd niet overeenkomt met hun definitie

Gedeeltelijk speelt wensdenken (we willen zelfstandig blijven) een rol. Daarbij is de afstand van de raad tot het vraagstuk toch een lastige.

- *Gemeentesecretaris van een kleine gemeente*

Een sterke gemeente wordt bekeken vanuit verschillende perspectieven. Een sluitende begroting is veelal leidend. Dit gaat uiteindelijk ten koste van maatschappelijke voorzieningen zolang woonlasten niet stijgen. Verschillende waarnemingen van de realiteit geven verschil in definities.

- *Gemeenteraadslid van een kleine gemeente*

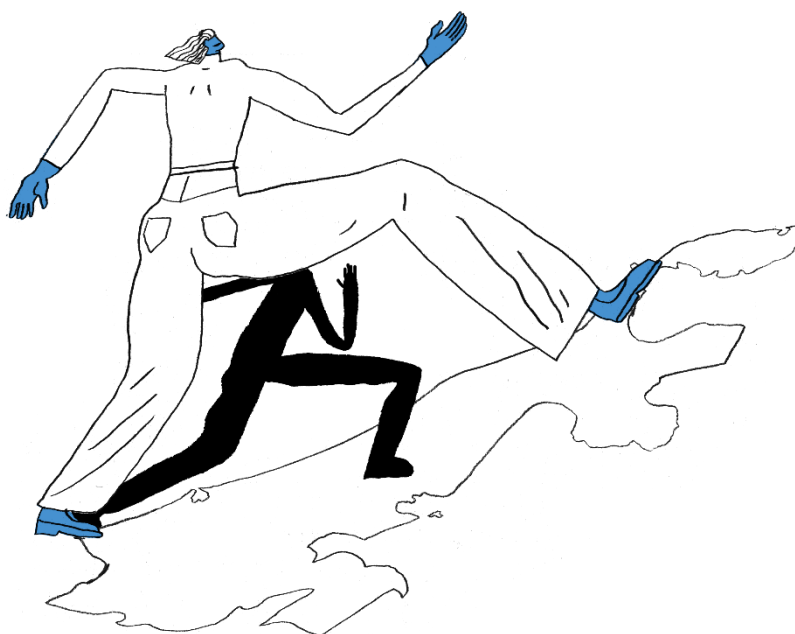
Er wordt bestuurlijk vooral gesproken over de basis op orde krijgen; zowel qua capaciteit als op het gebied van financiën. [Het is niet zo dat] de keuzes van het dagelijks en algemeen bestuur (de gemeenteraad) wijzen op een visie voor de toekomst van een stabiele gemeente waarin het prettig leven, wonen en werken is.

- *Gemeenteraadslid van een kleine gemeente*

Sterke regio

Het tweede onderdeel van de enquête gaat over sterke regio's. In dit onderdeel wordt gevraagd wat de respondenten verstaan onder een sterke regio en hoe sterk of zwak zij hun eigen regio (op basis van hun definitie) beoordelen. Tevens wordt aan de respondenten gevraagd of zij regionale samenwerking van belang achten voor de uitvoering van gemeentelijke taken en in hoeverre zij de structuur van de samenwerking van belang achten voor het functioneren van de samenwerking. Ook worden respondenten verzocht om een aansprekend (goed of slecht) voorbeeld van regionale samenwerking aan te dragen. Afsluitend wordt gevraagd hoe de respondenten de inzet van de eigen gemeente in regionale samenwerking beoordelen en hoe de respondenten de inzet van andere overheden binnen de regionale samenwerking beoordelen.

OVER JE EIGEN SCHADUW STAPPEN

Definitie van een sterke regio

Als kenmerken van een sterke regio dragen respondenten een goede samenwerking, afstemming en het formuleren van gemeenschappelijke opgaven/ belangen aan. Daarnaast worden vaak het versterken van elkaars krachten, solidariteit en elkaar iets gunnen genoemd. Ook worden respect voor ieders identiteit, oog voor democratische legitimiteit en een sterke lobby naar het Rijk of de provincie genoemd als kenmerken van een sterke regio. Een aantal respondenten geeft aan dat een sterke regio afhankelijk is van sterke, trekkende gemeenten, terwijl andere respondenten aangeven dat een gelijkwaardige deelname van gemeenten een kenmerk is van een sterke regio.

In afbeelding 2 zijn de woorden die meer dan één keer worden genoemd in de beantwoording op de vraag “Wat verstaat u onder een sterke regio?” opgenomen. Hoe groter het woord, hoe vaker deze is genoemd. In tekstblok 4 zijn voorbeelden van definities die worden gegeven door respondenten opgenomen.

Afbeelding 2: Woordwolk van de antwoorden op de vraag: “Wat verstaat u onder een sterke regio?” Hoe groter het woord, hoe vaker genoemd in de antwoorden. Alle woorden die meer dan 1x genoemd zijn, zijn opgenomen, m.u.v. werkwoorden, verbindwoorden en variaties op de woorden ‘sterke’, ‘regio’ en ‘gemeenten’.

Tekstblok 4: Voorbeelden van definities van een sterke regio

Een sterke regio is een regio die vanuit het ecosysteem een sterke focus heeft. In staat is boven de dagelijkse gang van zaken uit te stijgen en vanuit omgeving na te denken welke nieuwe ontwikkelingen in gang gezet moeten worden. Maar ook te beoordelen welke activiteiten door de tijd overbodig zijn geworden. Een regio die via PHO de wettelijke- en dienstverlenende taken organiseren en afstemmen. Waar met zorg en aandacht omgegaan wordt met de democratische legitimatie. Een regio die zorgt voor verbinding en verdieping van maatschappelijke vraagstukken. Een regio waarin partijen elkaar gunnen.

- *Burgemeester van een kleine gemeente, beoordeelt de eigen regio zwak*

Een regio is sterk als er gezamenlijke ingezet wordt op de regionale opgaven, er solidariteit en samenwerking binnen de regio is, waarbij alle gemeenten hun rol kunnen spelen en de regio er in slaagt om bovenregionaal en landelijk actuele thema's aan de orde te stellen.

- *Burgemeester van een kleine gemeente, beoordeelt de eigen regio sterk*

Een regio is sterk als de gemeenteraden en de burgers vinden dat het takenpakket adequaat wordt uitgevoerd.

- *Burgemeester van een middelgrote gemeente, beoordeelt de eigen regio sterk*

Een regio is sterk als de samenwerking echt is gericht op een duidelijke agenda, die zowel voor kleine als voor grote gemeenten wat te bieden heeft en als de samenwerking zelf ook constructief is, met erkenning van gedifferentieerde behoeften, bijdragen en rendementen.

- *Gemeentesecretaris van een kleine gemeente, beoordeelt de eigen regio sterk*

Een regio is sterk als de partners binnen en buiten de regio deze (h)erkennen met een eigenstandige ambitie en kwaliteiten.

- *Gemeentesecretaris van een grote gemeente, beoordeelt de eigen regio sterk*

Een regio is sterk als de deelnemers over de gemeentegrenzen heen stappen en één stem richting provincie of Rijk laten horen.

- *Griffier van een kleine gemeente, beoordeelt de eigen regio zwak*

De verbonden partijen daadkracht vertonen die de deelnemende gemeenten op zichzelf niet hadden kunnen realiseren.

- *Griffier van een middelgrote gemeente, beoordeelt de eigen regio sterk*

Een regio is sterk als er een goede onderlinge samenwerking is op de portefeuilles zoals mobiliteit, sociaal domein, woningbouw en de RES.

- *Raadslid van een grote gemeente, beoordeelt de eigen regio sterk*

Een sterke regio is alleen mogelijk als de deelnemers over hun politieke schaduw heen stappen en input leveren namens de gemeente.

- *Raadslid van een middelgrote gemeente, acht de eigen regio niet zwak, niet sterk*

Een regio is sterk als de uitdagingen voor de inwoners met die inwoners en andere belanghebbenden worden vorm gegeven. Momenteel wordt teveel op ambtelijke oplossingen geleund zonder dat er draagvlak in de samenleving wordt gezocht.

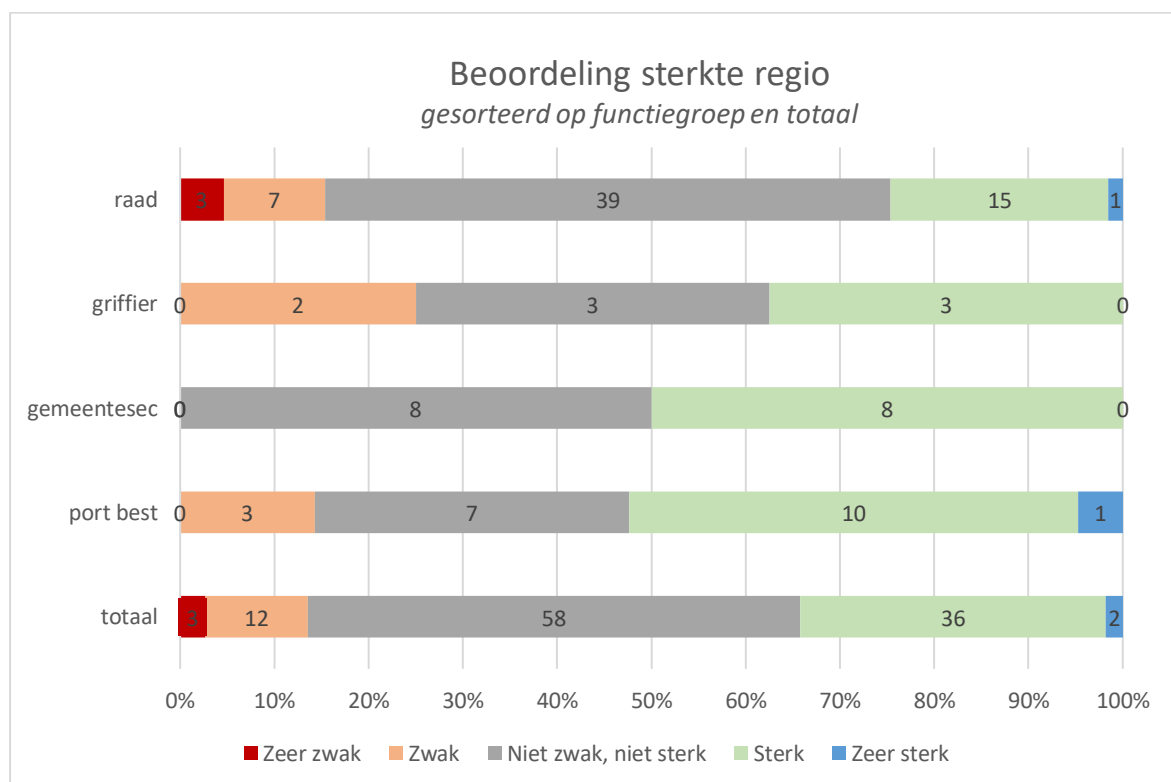
- *Raadslid van een kleine gemeente, beoordeelt de eigen regio zwak*

Beoordeling van de sterkte van de eigen regio

Respondenten is gevraagd of zij, op basis van de door hun gegeven definitie, hun regio als een sterke of zwakke regio beoordelen. De antwoorden hierop zijn opgenomen in grafiek 4. De beoordeling van de sterkte van de eigen regio, afgezet tegen de eigen definitie van een sterke regio, is over het algemeen meer neutraal dan de beoordeling van de sterkte van de eigen gemeente. Zo beoordeelt 48% van de respondenten de eigen regio 'niet zwak, niet sterk'. 32% van de respondenten beoordeelt de eigen regio als 'sterk' (30%) of 'zeer sterk' (2%). 13% acht de eigen regio 'zwak' (10%) of zeer zwak (3%). 7% van de respondenten beantwoordt deze vraag met 'weet niet/ geen antwoord'.

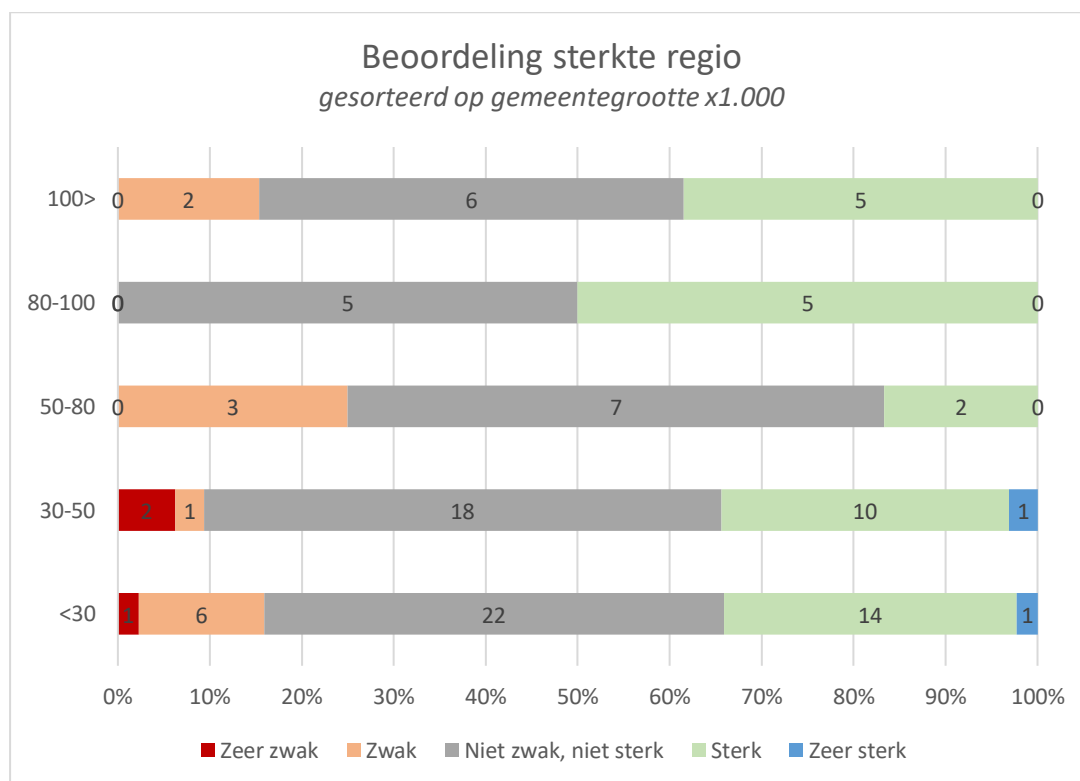
Portefeuillehouders bestuur achten de eigen regio het vaakst 'sterk' (43%) of 'zeer sterk' (4%); dit was ook het geval voor de beoordeling van de sterkte van gemeenten. Gemeentesecretarissen zijn gemiddeld positiever over de sterkte van de regio dan over de sterkte van de eigen gemeente. Griffiers en raadsleden zijn het meest wisselend in de beoordeling over de sterkte van de eigen regio. 7% van de raadsleden geeft aan niet te weten hoe sterk de eigen regio is (deze zijn niet opgenomen in onderstaande tabel).

Naar mate men positiever is over de sterkte van de eigen gemeente, is men over het algemeen ook positiever over de sterkte van de eigen regio. Er is namelijk een lichte (0,21), significante ($p < 0.05$) positieve correlatie tussen de beoordeling van de sterkte van de eigen gemeente en de beoordeling van de sterkte van de eigen regio van de respondenten.

Grafiek 4: Beoordeling van de sterkte van de eigen regio, per functiegroep en totaal (nummers staan voor aantal respondenten)

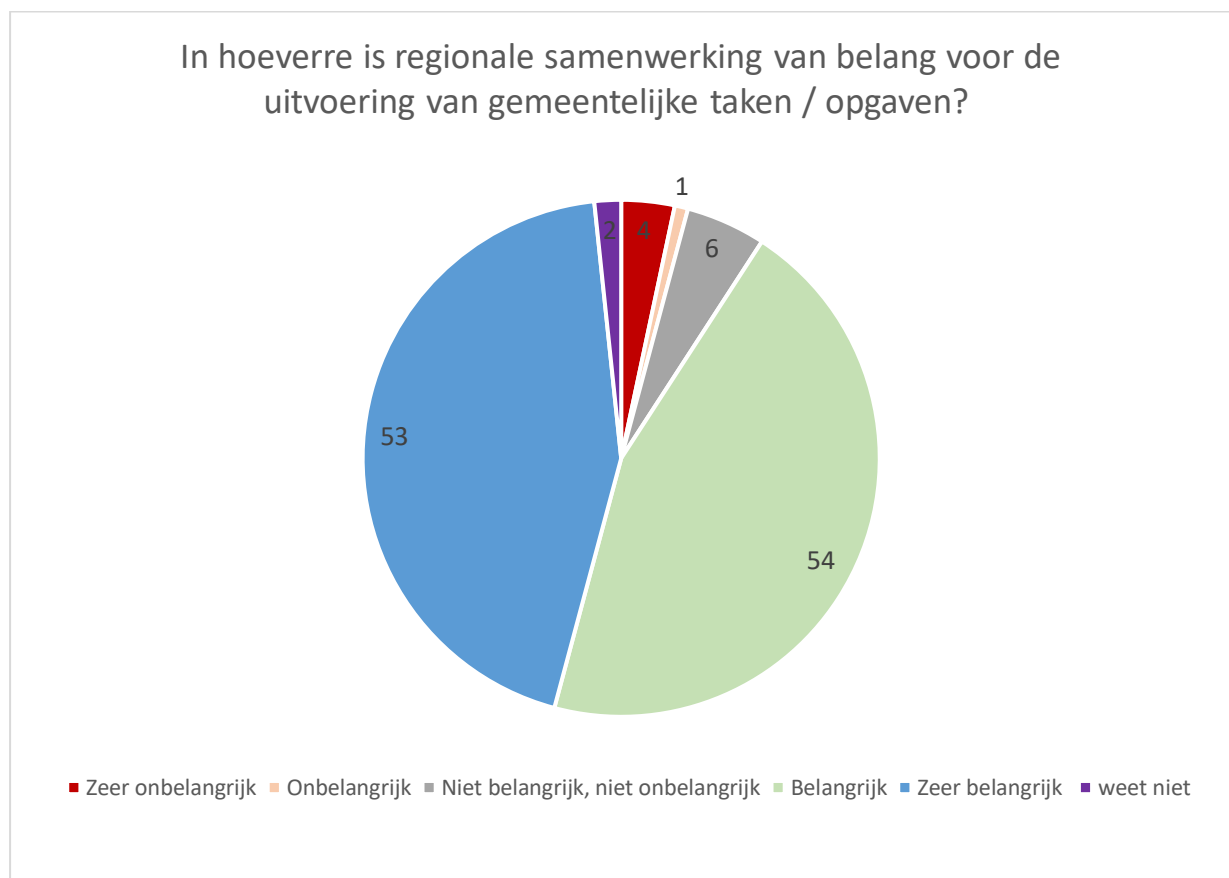
Als gekeken wordt naar de verdeling op gemeentegrootte (grafiek 5) dan valt op dat, net als bij de beoordeling van de sterkte van de eigen gemeente, respondenten uit gemeenten met tussen de 80.000 en 100.000 inwoners de sterkte van de eigen regio relatief positief beoordelen. Zij zijn gemiddeld genomen echter wel minder positief over de sterkte van de regio dan over de sterkte van de eigen gemeente. Zo achten zij de eigen gemeente 'sterk' (82%) of 'zeer sterk' (18%), maar beoordelen de regio 'niet zwak, niet sterk' (50%) of 'sterk' (50%). Ook respondenten uit gemeenten met tussen de 30.000 en 50.000 inwoners zijn minder positief over de sterkte van de regio dan over de sterkte van hun gemeente. Enkel respondenten uit gemeenten met minder dan 30.000 inwoners zijn gemiddeld genomen wat positiever over de sterkte van hun regio dan over de sterkte van hun gemeente. Respondenten uit gemeenten met tussen de 50.000 en 80.000 inwoners beoordelen hun regio het minst vaak 'sterk' (17%) en naar verhouding het vaakst 'zwak' (25%).

Grafiek 5: Beoordeling van de sterkte van de eigen regio, per gemeentegrootte x1.000 (nummers staan voor aantal respondenten)

Het belang van regionale samenwerking

Aan de respondenten is tevens gevraagd of zij regionale samenwerking van belang achten voor de uitvoering van gemeentelijke taken / opgaven. In grafiek 6 is te zien dat de overgrote meerderheid (89 %) van respondenten geeft aan dat regionale samenwerking 'belangrijk' (45%) of 'zeer belangrijk' (44%) is voor de uitvoering van gemeentelijke taken. 5% geeft aan dat het 'niet belangrijk, niet onbelangrijk' is. Slechts 4% acht regionale samenwerking 'onbelangrijk' (1%) of 'zeer onbelangrijk' (3%). 2% weet het niet. Er bestaan in de beoordeling van het belang van regionale samenwerking voor de uitvoering van gemeentelijke taken/opgaven van de respondenten geen noemenswaardige verschillen tussen functietypen of gemeentegroottes.

Grafiek 6: Belang van regionale samenwerking voor de uitvoering van gemeentelijke taken volgens respondenten.

In de toelichting geeft men aan dat samenwerking van belang is omdat men elkaar nodig heeft, hetzij door de taken die er liggen, hetzij voor lobby-doeleinden, hetzij door de mate van sterkte van de gemeente. Ook worden kennisdeling en de voordelen van schaalvergroting genoemd. Een aantal voorbeelden van de toelichting op het belang van samenwerking van respondenten is te vinden in tekstblok 5.

Tekstblok 5: Voorbeelden van toelichting op het belang van samenwerking voor de uitvoering van gemeentelijke taken / opgaven

In deze tijd zijn er maar heel weinig vraagstukken echt strikt 'lokaal'. De meeste opgaven houden zich niet aan gemeentegrenzen, alleen in sterke samenwerking met de bereidheid te geven en te nemen, niet alleen te nemen, kan het hoofd worden geboden aan alle bestuurlijke uitdagingen.

- *Burgemeester van een kleine gemeente, acht samenwerking zeer belangrijk*

Omdat de vragen en behoeften van inwoners niet bij de gemeentegrenzen ophouden.

- *Burgemeester van een kleine gemeente, acht samenwerking zeer belangrijk*

Wij kunnen veel taken zelfstandig uitvoeren. Voor sommige taken is samenwerking noodzakelijk.

- *Burgemeester van een grote gemeente, acht samenwerking niet belangrijk, niet onbelangrijk*

Zelf het wiel uit vinden is niet slim.

- *Gemeentesecretaris van een middelgrote gemeente, acht samenwerking belangrijk*

Samenwerking is van belang voor de lobby richting provincie en Rijk.

- *Gemeentesecretaris van een middelgrote gemeente, acht samenwerking belangrijk*

Samenwerking geeft meer invloed in besluitvorming over regionale thema's. Samenwerking kan schaalvoordelen opleveren.

- *Raadslid van een middelgrote gemeente, acht samenwerking belangrijk*

De toegenomen gemeentelijke taken hebben voor de uitvoering schaalgrootte nodig. Dat kan door taken samen op te pakken binnen een samenwerkingsband of als fusiegemeente.

- *Raadslid van een kleine gemeente, acht samenwerking zeer belangrijk*

Je kunt niet alles zelf doen, nog daar gelaten dat het weinig efficiënt is om alles zelf te doen.

- *Raadslid van een grote gemeente, acht samenwerking zeer belangrijk*

Lokaal is regionaal en regionaal is lokaal. Maatschappelijke opgaven reiken over het algemeen verder dan de gemeentegrenzen. Alleen ga je sneller, samen kom je verder.

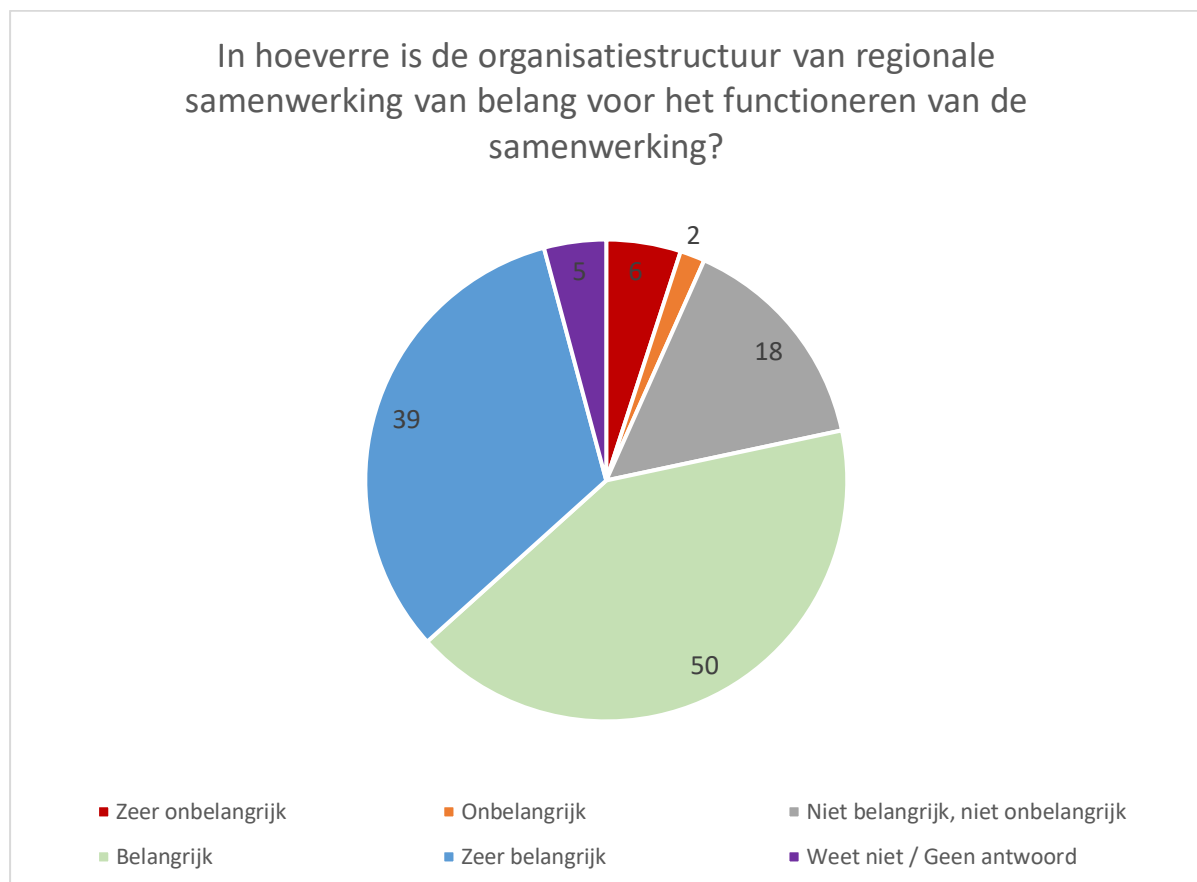
- *Griffier van een middelgrote gemeente, acht samenwerking zeer belangrijk*

Een sterke gemeente hoort het zelf te kunnen doen. Als dit niet kan, is een GR een oplossing. Maar gedwongen GR'en als de GGD, Veiligheidsregio en Omgevingsdienst zijn de achterdeur uit. Breng deze onder bij de provincie of regel de financiering rechtstreeks en niet via de gemeente.

- *Griffier van een middelgrote gemeente, acht samenwerking zeer onbelangrijk*

Het belang van de organisatiestructuur van regionale samenwerking

Aan respondenten is gevraagd in hoeverre zij de organisatiestructuur van regionale samenwerking van belang achten voor het functioneren van de samenwerking. Zoals valt te zien in grafiek 7, geeft een meerderheid (75%) van de respondenten aan dat de organisatiestructuur van regionale samenwerking 'belangrijk' (42%) of 'zeer belangrijk' (33 %) is voor het functioneren van de samenwerking. Vooral griffiers hechten veel belang aan de structuur van de samenwerking. 15% van de respondenten geeft aan dat de structuur 'niet belangrijk en niet onbelangrijk' is voor de samenwerking. Een kleine minderheid van 7% vindt de organisatiestructuur 'onbelangrijk' (2%) of 'zeer onbelangrijk' (5%). 4 % van de respondenten geeft aan niet te weten of de structuur van belang is voor het functioneren van de samenwerking.

Grafiek 7: Belang van de structuur van regionale samenwerking voor het functioneren van regionale samenwerking volgens respondenten.

In tekstblok 6 worden voorbeelden van antwoorden op deze vraag gegeven. Zoals daarin valt te lezen, wordt een aantal keer wordt opgemerkt dat de structuur geen doel op zich is en discussies hierover juist verlamd kunnen werken.

Tekstblok 6: Voorbeelden van toelichting op het belang van de structuur van regionale samenwerking

Voor een sterke regio moeten ook de democratische (besluitvormings)processen binnen de regio op elkaar aansluiten. Wij hebben net een nieuwe raad, maar er wordt meteen al gevraagd om te besluiten over de MRA Verstedelijkingsstrategie en gesproken over de nieuwe MRA Agenda. Terwijl er nog geen tijd is om er met elkaar in de gemeente en met elkaar in de regio wat van te vinden. Nu kom je in een situatie dat raden alleen nog kunnen controleren en geen kaders kunnen stellen. Dat leidt tot weerstand.

- *Griffier van een middelgrote gemeente, vindt de structuur belangrijk*

Uiteindelijk is iedere organisatievormen een middel. Het is hoe de deelnemers ermee omgaan. Iedere structuur schuurt als er een politieke verdeeldheid is. Iedere structuur werkt, als er gegund wordt. De eeuwige discussies over de organisatievormen is een afleidende discussie en een verkeerde oplossing van het daadwerkelijke probleem.

- *Burgemeester van een middelgrote gemeente, vindt de structuur belangrijk*

Eerst zien wat de nieuwe wet WGR voor effect heeft op de huidige GR'en. Voor de MRA is net een nieuwe governance doorgevoerd, wat nog even zoeken is voor alle betrokken gremia.

- *Burgemeester van een grote gemeente, vindt de structuur van belangrijk*

Samenwerking moet voortkomen uit de wens om samen te werken. Daarbij is het wel van belang dat er in een vroeg stadium goed over de structuur wordt nagedacht, anders wordt het een probleem. Daarom is de subsidie voor onderzoek naar organisatievormen van de provincie van belang.

- *Burgemeester van een kleine gemeente, vindt de structuur niet belangrijk, niet onbelangrijk*

Belangrijker dan structuur is dat gesprekspartners elkaar serieus nemen. Op inhoud, maar ook door allemaal inbreng te hebben.

- *Gemeentesecretaris van een kleine gemeente, vindt de structuur niet belangrijk, niet onbelangrijk*

Alles draait om mandaat!

- *Gemeentesecretaris van een grote gemeente, vindt de structuur niet belangrijk, niet onbelangrijk*

Vervoerregio Amsterdam heeft een sterke organisatiestructuur, met evenredige vertegenwoordiging van deelnemende gemeenten en een goed Dagelijks Bestuur met wethouders uit de verschillende deelregio's.

- *Gemeenteraadslid van een grote gemeente, vindt de structuur zeer belangrijk*

Uitdagingen in regionale samenwerking

In de opmerkingen geven verschillende respondenten te kennen wat volgens hun de uitdagingen zijn bij regionale samenwerking. Die uitdagingen zitten volgens respondenten vooral in de verhouding groot-kleine deelnemer in relatie tot het zijn van een trekker of afnemer en de democratische legitimiteit. Ook wordt meermaals het gebrek aan afstemming en focus, het gebrek aan bewustzijn over de regio en het gebrek aan tegemoetkoming aan de belangen van partners genoemd. In tekstblok 7 worden verschillende voorbeelden van ervaren uitdagingen bij regionale samenwerking gegeven.

Tekstblok 7: Voorbeelden van ervaren uitdagingen bij regionale samenwerking

Samenwerken is niet gratis. Samenwerking vraagt ook input in kind of geld. De laatste tijd merk ik dat gemeenten in afwijking van toezeggingen niet leveren omdat er financiële problemen zijn. Ook hier bepaald de zwakste schakel de kracht van de totale regio (lijkt het).

- *Burgemeester van een kleine gemeente, beoordeelt de eigen regio zwak*

We zitten als gemeente in diverse gremia en Gemeenschappelijke Regelingen en dat gaat heel behoorlijk qua slagkracht. Vanuit democratische legitimiteit zijn GR-en niet altijd nabij voor raadsleden en dat geldt bijv. ook voor een MRA met 30 aangesloten gemeenten.

- *Burgemeester van een grote gemeente, beoordeelt de eigen regio sterk*

Er is onvoldoende kennis van de positie van andere partners.

- *Wethouder van een middelgrote gemeente, heeft geen beeld van de sterkte van de eigen regio*

De democratische controle op alle regionale samenwerking is een groot probleem. De grote gemeente bepaalt alles en zelfs de raad uit die gemeente controleert hier niet echt op. Maar in de praktijk werkt het wel voor de burger.

- *Raadslid van een middelgrote gemeente, beoordeelt de eigen regio zeer sterk*

De invloed en inzicht in de gemeenschappelijke regelingen is echt veel te klein. Alles is gedelegeerd naar de colleges van b en w. Wat overblijft zijn de begrotingen, die altijd worden goedgekeurd omdat enig inzicht ontbreekt.

- *Raadslid van een kleine gemeente, beoordeelt de eigen regio niet zwak, niet sterk*

Er is sprake van een grote verscheidenheid aan lokale belangen (lees: ambities). Als puntje bij paaltje komt prevaleert het eigen belang.

- *Raadslid van een kleine gemeente, beoordeelt de eigen regio zeer zwak*

Scheve verhoudingen in de regio met grotere en hele kleine gemeenten. De kleinere hebben geen geld, geen aandacht en geen visie op grotere geheel. Zijn vooral bezig hun eigen broek op te houden.

- *Griffier van een middelgrote gemeente, beoordeelt de eigen regio niet zwak, niet sterk*

Elke gemeente, maar in ieder geval de mijne, zou beter moeten afwegen waarop het de focus wil leggen in regionale samenwerking. Wat wil je eruit halen, wat heb je te bieden? Dan haal je ook de bestuurlijke drukte er een beetje uit.

- *Gemeentesecretaris van een middelgrote gemeente, heeft geen beeld van de sterkte van de eigen regio*

Aansprekende voorbeelden van regionale samenwerking

Respondenten is gevraagd om een aansprekend positief dan wel negatief voorbeeld van regionale samenwerking te noemen. Als positieve voorbeelden van regionale samenwerking worden onder andere de Kop werkt!, de Vervoerregio Amsterdam en de samenwerking rond corona en de Oekraïne-crisis een aantal keer genoemd. De MRA en verschillende GR'en worden zowel als goede en als slechte voorbeelden genoemd.

In tekstblok 8 zijn een aantal voorbeelden die genoemd zijn door respondenten opgenomen. Bij de goede voorbeelden spreekt men van goede afstemming en (gezamenlijke) voorbereiding, goede bestuurlijke relaties, mogelijkheid om mee te beslissen, slagvaardigheid, vrijwilligheid en geboekte resultaten. Bij de slechte voorbeelden spreekt men van het gebrek aan democratische legitimiteit, het gebrek aan politieke samenhang / afweging op regionaal niveau, het gebrek aan opvolging/commitment en het gebrek aan betrokkenheid van (kleinere) gemeenten en gemeenteraden.

Tekstblok 8: Aansprekende (goede en slechte) voorbeelden van regionale samenwerking volgens respondenten

Goed voorbeeld: Op de thema's zorg en veiligheid hebben we een gezamenlijk bestuurlijk overleg van verantwoordelijke wethouders en de burgemeesters ingericht, zodat de bestuurlijke aansturing gezamenlijk plaatsvindt. Dat maakt tevens dat managers en professionals elkaar ook opzoeken, om alle afspraken gezamenlijk voor te bereiden. Daarnaast versnelt dat de samenwerking met de ketenpartners op het professionele niveau bij casus overleg.

- *Burgemeester van een middelgrote gemeente*

Goed en slecht voorbeeld: Het gebrek aan besluitvorming op het niveau van de MRA is zowel een voor- als nadeel; het leidt tot betere bestuurlijke overleggen en relaties, maar sommige besluiten kunnen beter niet alleen lokaal genomen worden. Als zaken politiek in samenhang worden gezien op het niveau van de MRA of de deelregio kunnen er meer win-wins ontstaan. De bestuurlijke contacten binnen de MRA zijn goed, maar de politieke afwegingen kunnen nog meer vanuit het MRA-perspectief plaatsvinden. De samenwerking in de regio Den Haag en Rotterdam en de regio Eindhoven is een stuk steviger is dan binnen de MRA. Het is in regionale samenwerking (en de MRA) tevens van belang dat er een duidelijke scheiding is tussen de onafhankelijke toezichhoudende rol (die burgemeesters beter kunnen vervullen) en de inhoudelijke inbreng vanuit gemeenten.

- *Burgemeester van een kleine gemeente*

Slecht voorbeeld: de realisatie van huisvesting voor arbeidsmigranten. Met de mond wordt beleid, de wethouder claimt het voorzitterschap, de eigen gemeente levert niet in kind of in geld. Andere gemeenten zijn aflatend en kijken voorzichtig toe.

- *Burgemeester van een kleine gemeente*

Goed voorbeeld: Regio Gooi en Vecht. Sterk en actief met goede structuur van participatie/meebeslissen van gemeenten.

- *Wethouder van een kleine gemeente*

Goed voorbeeld: Veiligheidsregio is slagvaardig georganiseerd.

- *Wethouder van een kleine gemeente*

Slecht voorbeeld: De Veiligheidsregio is niet goed georganiseerd, zonder politieke legitimiteit. Dit kan wel als het gaat om directe rampen en crisissituatie, maar wordt nu steeds uitgebreid.

- *Gemeentesecretaris van een middelgrote gemeente*

Goed voorbeeld: Structuur van overleg rondom Oekraïne en eerder corona. Zowel ambtelijk als bestuurlijk wordt samengewerkt. Inzet gepleegd, gefinancierd en gestuurd.

- *Gemeentesecretaris van een kleine gemeente*

Goed voorbeeld: De vrijwilligheid van de MRA samenwerking. Voorkomt dat structuur een doel op zich wordt.

- *Gemeentesecretaris van een kleine gemeente*

Goed voorbeeld: In West-Friesland dienen GR'en een kadernota te leveren, voorafgaande aan de begroting. Op die manier kunnen raden aan de voorkant sturen. Probleem is wel dat raden onvoldoende kennis/kunde/tijd hebben om dat adequaat te doen.

- *Griffier van een kleine gemeente*

Goed voorbeeld: De GR Werksaam informeert raadsleden actief en tijdig, op het niveau dat het interessant is voor raadsleden (/aansluit bij hun rol) en op een manier dat raadsleden tijdig inbreng kunnen leveren.

- *Griffier van een kleine gemeente*

Goed voorbeeld: In West-Friesland functioneert de regionale West-Friese driehoek. Dit is een regionaal overleg van burgemeesters, secretarissen, wethouders en griffiers die bijeenkomsten voorbereiden, regionale aandachtspunten en doorontwikkeling bespreken.

- *Griffier van een middelgrote gemeente*

Goed voorbeeld: De Kop werkt! boekt goede resultaten.

- *Raadslid van een middelgrote gemeente*

Goed voorbeeld: WMO/leerlingen vervoer. De regiogemeenten hebben de regie in eigen hand genomen: geen inhuur van taxibedrijven, rust in de organisatie, klanttevredenheidscijfer omhoog, personeel gelukkiger.

- *Raadslid van een kleine gemeente*

Slecht voorbeeld: onze Jeugdzorgregio. De grootste gemeente bepaalt, de rest doet mee.

- *Raadslid van een middelgrote gemeente*

Slecht voorbeeld: De MRA is te ver van m'n bed voor de meeste kleinere gemeenten / raden. Met de komst van de MRA Raadtafel is daar een beetje verandering in gekomen en hebben raden het idee dat er nog een beetje wordt meegekeken in de keuken van bestuurders, maar het is zeer oppassen dat zo'n MRA niet over de hoofden van gemeenten heen gaat regeren en dit een eigen bestuurslaag wordt. Dan brokkelt draagvlak snel af. Het is op eieren lopen.

- *Raadslid van een middelgrote gemeente*

Slecht voorbeeld: De GR ambtelijke fusiegemeente SED is een voorbeeld van een niet goed functionerend samenwerkingsverband.

- *Raadslid van een kleine gemeente*

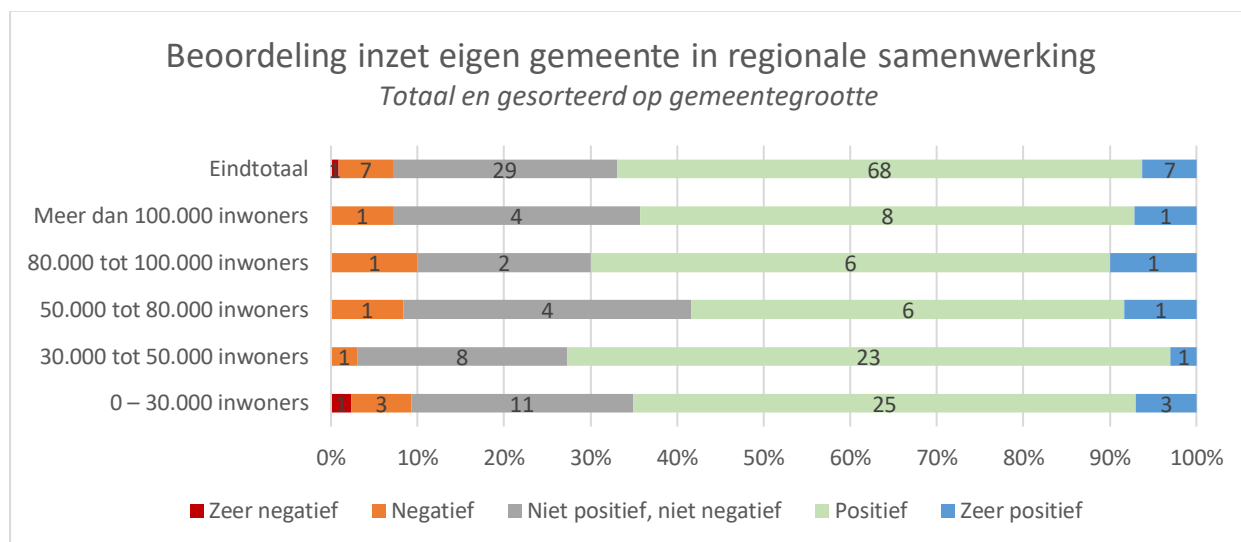
Waardering van de inzet van de eigen gemeente en die van andere overheden binnen de regionale samenwerking

Aan de respondenten is gevraagd hoe zij kijken naar de inzet van hun gemeente in de regionale samenwerking en hoe zij kijken naar de inzet van andere overheden in de regionale samenwerking.

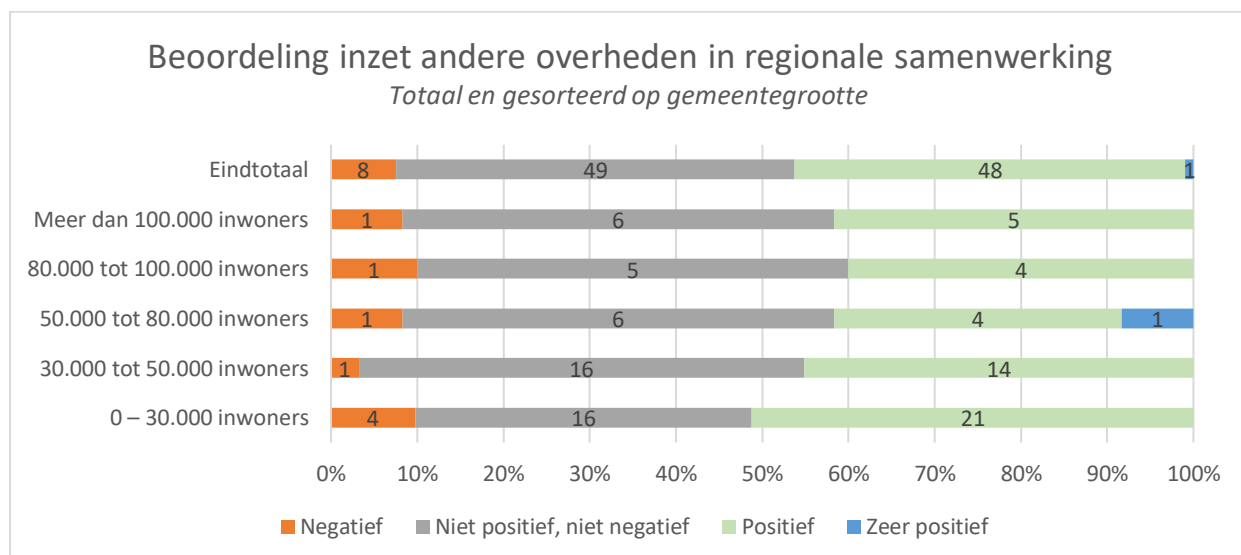
De respondenten kijken over het algemeen redelijk positief naar de inzet van hun gemeente binnen regionale samenwerking (zie grafiek 8). Zo geeft 63 % aan de inzet van hun gemeente 'positief' of 'zeer positief' te beoordelen. 24 % beoordeelt de inzet van de eigen gemeente 'niet positief, niet negatief' en 6 % beoordeelt deze 'negatief' of 'zeer negatief'. 7 % weet het niet.

Over de inzet van andere overheden in regionale samenwerking (grafiek 9) is men over het algemeen minder positief dan over de inzet van de eigen gemeente in de regionale samenwerking. 40 % geeft aan de inzet van andere overheden in de regio 'positief' of 'zeer positief' te beoordelen. 41% beoordeelt de inzet van andere overheden 'niet positief, niet negatief' en 7 % beoordeelt deze 'negatief' of 'zeer negatief'. 12 % weet het niet.

Als we kijken naar de verdeling van antwoorden op gemeentegrootte, dan valt op dat respondenten uit gemeenten met tussen de 30.000 en 50.000 inwoners de inzet van de eigen gemeente het vaakst positief beoordelen (grafiek 8). Gemeenten met minder dan 30.000 inwoners kijken juist het vaakst positief naar de inzet van andere overheden in de samenwerking (grafiek 9); maar zij kijken naar verhouding ook vaak negatief naar de inzet van andere overheden.

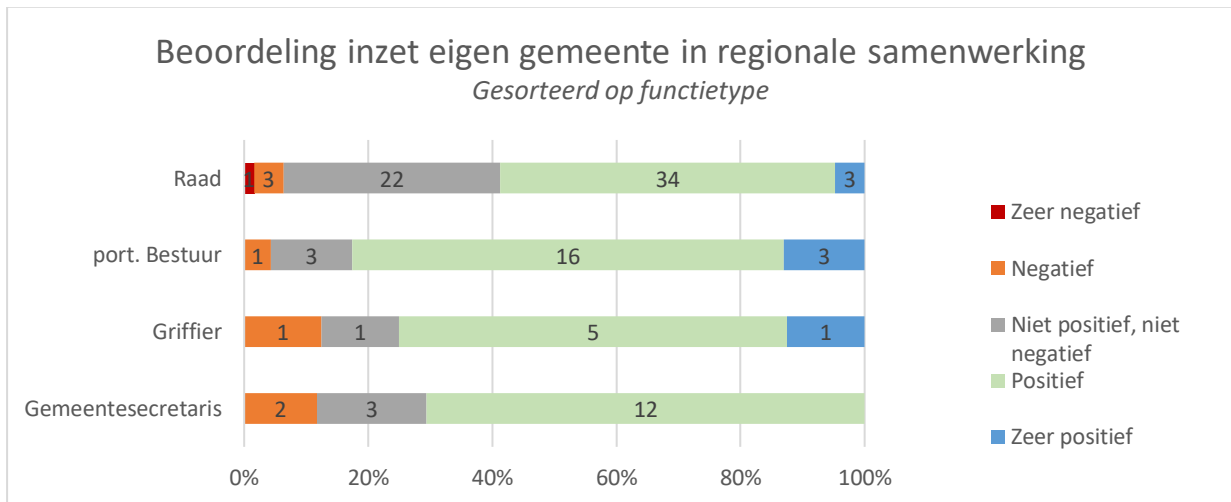

Grafiek 8: Verdeling van antwoorden op de vraag: “Hoe kijkt u naar de inzet van uw gemeente binnen de regionale samenwerking?”. Totaal en gesorteerd op gemeentegrootte (cijfers staan voor aantal respondenten)

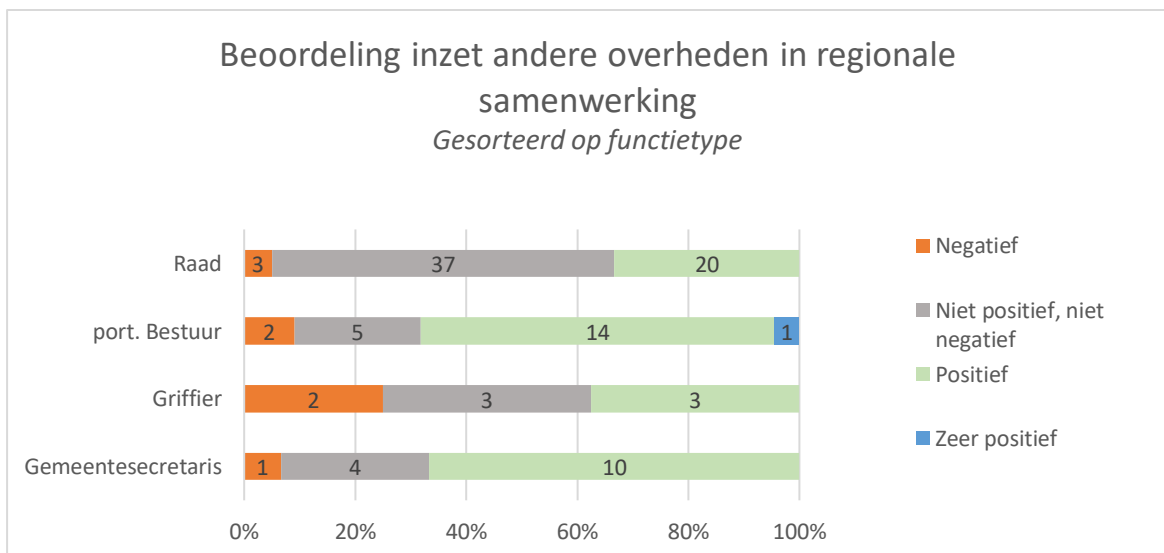

Grafiek 9: Verdeling van antwoorden op de vraag: “Hoe kijkt u naar de inzet van andere overheden binnen de regionale samenwerking?”. Totaal en gesorteerd op gemeentegrootte (cijfers staan voor aantal respondenten)

Als gekeken wordt naar functietypen (grafieken 10 en 11), dan valt op dat raadsleden naar verhouding het minst vaak positief kijken naar de inzet van de eigen gemeente en naar de inzet van andere overheden in de regionale samenwerking. Portefeuillehouders bestuur kijken juist relatief het vaakst positief naar de inzet van de eigen gemeente en die van andere overheden. Griffiers kijken opvallend minder positief naar de inzet van ander overheden dan naar de inzet van de eigen gemeente in regionale samenwerking.

Grafiek 10: Hoe kijkt u naar de inzet van uw gemeente binnen de regionale samenwerking? Gesorteerd op functietype (cijfers staan voor aantal respondenten)

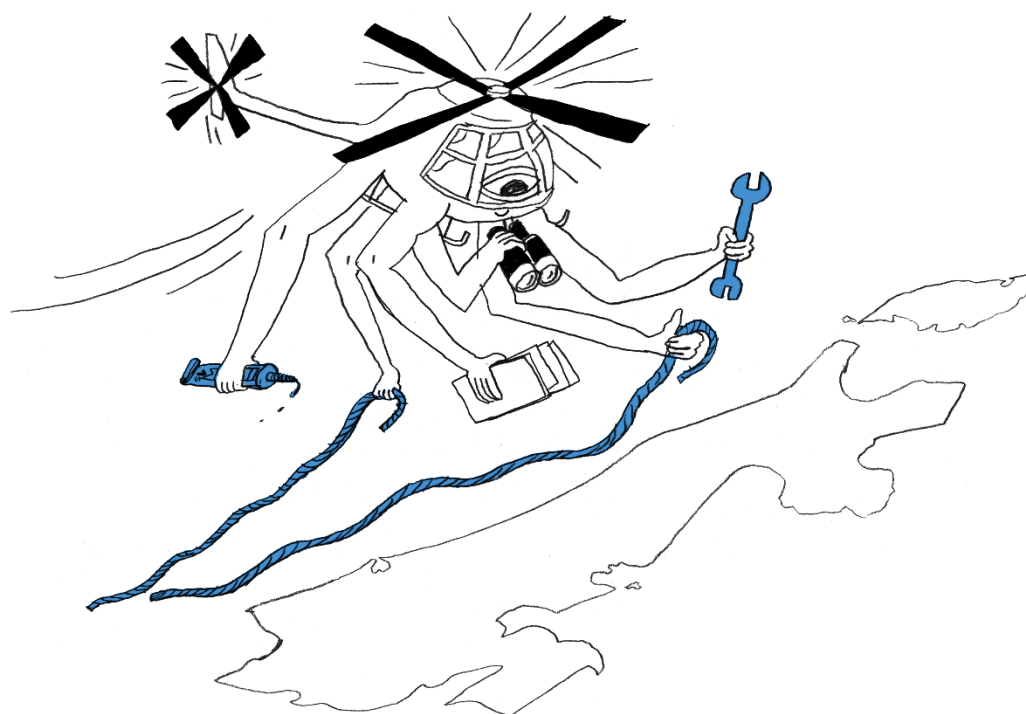

Grafiek 11: Hoe kijkt u naar de inzet van andere overheden binnen de regionale samenwerking? Gesorteerd op functietype (cijfers staan voor aantal respondenten)

Rol van de provincie

In het laatste onderdeel van de enquête is aan respondenten gevraagd welke rol zij beogen voor de provincie t.a.v. sterke gemeenten en sterke regio's en hoe zij de huidige invulling van de rol en het aanbod aan instrumenten van de provincie waarderen. Tot slot is aan de respondenten gevraagd welke activiteiten zij op dit thema eventueel willen voorstellen aan de provincie.

ROL PROVINCIE

Toegevoegde waarde van de provincie t.a.v. de versterking van gemeenten

Aan de respondenten is gevraagd waar naar hun mening de toegevoegde waarde ligt van de provincie in de versterking van gemeenten. De perspectieven hierop verschillen behoorlijk. Wat vaak terugkomt is dat de provincie daadkracht mag tonen, initiatief mag nemen en dienstverlenend mag zijn vanuit haar helikopterblik, maar wel met flexibiliteit in het eigen beleid. Ook zien veel respondenten een rol voor de provincie in het versterken van de ambtelijke capaciteit van gemeenten. Verder zijn faciliteren en financieel ondersteunen, kennisdeling, (wettelijke) belemmeringen wegnemen en meedenken veel genoemd.

Tevens zien een aantal respondenten een toezichhoudende / controlerende rol (t.a.v. de financiën, behoorlijk bestuur en de democratische kwaliteit) voor zich of vinden respondenten dat de provincie een spiegel moet voorhouden bij gemeenten (benchmark). Ook wordt aangegeven dat de provincie gesprekken kan voeren met gemeenten (juist ook als het goed gaat) en de lobby namens gemeenten richting het Rijk kan trekken. In afbeelding 3 worden veelvoorkomende woorden in de beantwoording van respondenten weergegeven; in tekstblok 9 worden voorbeelden van deze antwoorden gegeven.

Afbeelding 3: Wordwolk van de antwoorden op de vraag: "Waar ligt volgens u de toegevoegde waarde van de provincie in de versterking van gemeenten?" Hoe groter het woord, hoe vaker genoemd in de antwoorden. Alle woorden die meer dan 1x genoemd zijn, zijn opgenomen, m.u.v. werkwoorden, verbindwoorden en variaties op de woorden 'rol', 'sterke', 'gemeente' en 'provincie'.

Tekstblok 9: Voorbeelden van antwoorden op de vraag: Waar ligt volgens u de toegevoegde waarde van de provincie in de versterking van gemeenten?

Provincie mag spiegelen over hoe het ergens gaat ten opzicht van andere gemeenten. Sowieso is er al het interbestuurlijk toezicht. Eigenlijk zou een provincie prestatie-indicatoren moeten hebben, zodat gemeenten niet verrast zijn als ze door de mand vallen. Dat zou breder mogen liggen dan alleen de bestaande toezichts-indicatoren.

- *Burgemeester van een kleine gemeente, kijkt positief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van gemeenten*

Toevoegen kennis en expertise in complexe vraagstukken, die in de meeste (kleine) gemeenten niet beschikbaar is. Beschikbaar stellen expertise en menskracht die voor (kleine) gemeenten niet inhuurbaar maar wel noodzakelijk is. Het 'modereren' van gemeentegrens-overstijgende vraagstukken, bijvoorbeeld op gebied van natuur, ecologie, klimaat, milieu, mobiliteit, economie en toerisme. Het dempen van de lokale politieke 'waan van de dag' op de grotere vraagstukken. Brug én belangenbehartiger richting Rijk voor gemeenten. Actieve rol in bij elkaar brengen/houden van de verschillende terreinbeheerders, zoals SBB, PWN, NatMon, Landschap NH etc, zodat niet iedere organisatie zijn eigen plan trekt en een gemeente moet opereren in een lappendeken.

- *Burgemeester van een kleine gemeente, kijkt positief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van gemeenten*

Spiegel voorhouden. Socratisch bevragen.

- *Burgemeester van een middelgrote gemeente, kijkt positief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van gemeenten*

De provincie kan i.p.v. een regisserende een meer faciliterende en stimulerende - en mogelijk een coördinerende - rol innemen. Dat betekent dat de provincie veel meer en eerder moet interacteren met belanghebbenden dan alleen het laten indienen van zienswijzen. De provincie kan ook vaker zeggen: wij gaan ons hiervoor hard maken richting het Rijk. Het is voor de provincie ook van belang te beseffen dat de ambtelijke slagkracht en financiële positie van de provincie naar verhouding erg sterk is. Daardoor kan een soort meester en gezelschap bestaan. Mensen met expertise op het gebied van mobiliteit zouden bijvoorbeeld collegae bij gemeenten kunnen adviseren op dit onderwerp.

- *Burgemeester van een kleine gemeente, kijkt positief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van gemeenten*

Alleen als de provincie gevraagd wordt om medewerking is er soms een toegevoegde waarde. Meestal werkt inzet van de provincie averechts en worden de onderlinge verhoudingen van de gemeenten negatief beïnvloed. Er zijn vele voorbeelden van inzet van de provincie ten aanzien van gemeentelijke herindeling die tot niets hebben geleid.

- *Burgemeester van een grote gemeente, kijkt negatief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van gemeenten*

Eindelijk eens een beetje lef tonen en doorpakken bij fusies.

- *Burgemeester van een kleine gemeente, kijkt negatief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van gemeenten*

Kleinere gemeenten kunnen vaak onvoldoende capaciteit leveren. Provincie kan daar (eerder) op ingrijpen.

- *Raadslid van een grote gemeente, kijkt niet positief, niet negatief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van gemeenten*

Ik denk dat de provincie nog meer dan de regio zicht heeft op een juiste verdeling van (gemeente-)grens overschrijdende taken, evenals een overzicht over de inrichting van de gemeente t.o.v. de gehele provincie.

- *Raadslid van een grote gemeente, kijkt niet positief, niet negatief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van gemeenten*

Financieel toezicht, interbestuurlijk toezicht dragen bij aan de kwaliteit van gemeentelijke bestuur, en continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening.

- *Raadslid van een kleine gemeente, kijkt niet positief, niet negatief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van gemeenten*

Faciliterend in plaats van regievoering/dirigerend

- *Raadslid van een kleine gemeente, kijkt niet positief, niet negatief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van gemeenten*

Ik merk weinig van de toegevoegde waarde: provincie wordt soms meer als obstakel dan als ondersteuning gezien. Behalve als er geld nodig is...

- *Raadslid van een middelgrote gemeente, kijkt niet positief, niet negatief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van gemeenten*

De provincie moet de eigen rol duidelijker maken. Het is voor raadsleden vaak niet duidelijk waar de provincie over gaat.

- *Raadslid van een grote gemeente, kijkt niet positief, niet negatief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van gemeenten*

Dit kan met name op het gebied van bemiddeling, ondersteuning, communicatie liggen. Ook (juist) met de gemeenteraad. Ga in gesprek en luister, ook naar de volksvertegenwoordigers. Liever op regelmatige basis dan alleen wanneer 'het fout dreigt te gaan'. Tot op heden ervaart onze plattelandsgemeente vooral de belemmeringen met name op het gebied van woningbouw en langdurige uitstel van specifieke verkeerssituaties. Een gesprek over de financiële situatie wordt gewaardeerd maar in een eerder stadium met de gemeenteraad praten had verkeerde (onhandige) besluiten wellicht kunnen voorkomen

- *Raadslid van een middelgrote gemeente, kijkt negatief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van gemeenten*

De bredere blik en steun bij grensoverschrijdende problemen. Zoals behoud van landschappelijk waarden.

- *Raadslid van een middelgrote gemeente, kijkt zeer positief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van gemeenten*

Hou de lokale democratie hoog! Ik zie er tot nu toe weinig tot niets van.

- *Griffier van een middelgrote gemeente, kijkt negatief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van gemeenten*

Kennisdelen, inspireren, meedenken op uitdagingen in maatschappelijke opgaven i.p.v. belemmeringen opwerpen als het gaat om provinciaal beleid zoals wonen, bestemmingen, detailhandel, industrieterreinen, enz. Ook kunnen concluderen dat gemeenten het niet meer alleen af kunnen en daar dwingender in optreden. Daadkrachtig zijn en geen zaken laten lopen als het wat minder gaat bij een gemeente.

- *Griffier van een middelgrote gemeente, kijkt niet positief, niet negatief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van gemeenten*

De provincie kan helpen door proactief de gemeente te ondersteunen in het aanpakken van de opgave die er ligt. Bijdragen aan het voeren van het gesprek met de raad bijvoorbeeld. Actief meedenken in subsidieverstrekingen, of 'uitlenen' van Provinciale medewerkers om bepaalde gemeentelijke opgaven aan te pakken.

- *Gemeentesecretaris van een kleine gemeente, kijkt negatief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van gemeenten*

Concreet en van nu: maatwerk in financieel toezicht. In zijn algemeenheid: positioneer je naast de gemeenten, niet erboven.

- *Gemeentesecretaris van een kleine gemeente, kijkt niet positief, niet negatief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van gemeenten*

Enerzijds in faciliteren en financieren. Tegelijkertijd mag de provincie van mij ook meer een rol pakken in het maken van keuzes. De provincie heeft de afgelopen jaren, met accounthouders, echt geïnvesteerd in de relatie met gemeenten. De provincie laat echter als het gaat om de bestuurlijke toekomst van gemeenten te weinig de tanden zien. PS is te rigide als het gaat om bouwen in het BPL. Natuurlijk moet er een goede balans zijn tussen bouwen en natuur (gebieden). Het op slot zetten van gemeenten (met op nationaal niveau alle kwalijke gevolgen van dien) is m.i. zeer onwenselijk. Daarnaast zit de provincie NH mi. op de grootste pot met geld (vergeleken met andere provincies). Tegelijkertijd duurt het een eeuwigheid voordat er geld uitgegeven kan worden (weinig pragmatisch): voorbeeld: in de hoogtijdagen van corona meldde de provincie dat er middelen waren; het vormgeven van het proces waarlangs subsidies aangevraagd konden worden (met inschakeling van Berenschot) duurde enorm lang. De wendbaarheid van de provincie kan echt beter.

- *Gemeentesecretaris van een kleine gemeente, kijkt niet positief, niet negatief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van gemeenten*

Partijen verbinden, middelen beschikbaar stellen, integrale afwegingen maken door alle opgaven mee te nemen (bouwen, groen, duurzaamheid etc, alle ambities met een ruimteclaim) en vertrouwen te laten zien in gemeenten als het gaat om de keuzes die gemeenten maken. Bij bewezen slecht gedrag (op inhoud) gaan controleren. Geef gemeenten een stukje autonomie. De gemeente zou moeten willen dat ze meer ambtelijke capaciteit kan inbrengen. Je kunt niet altijd van de inbreng van grote gemeenten afhankelijk zijn. Provincie wil wel overal bijzitten. Als het aankomt op verschaffen middelen is de provincie zeer traag (corona). Als het aankomt op snelle besluitvorming verwijst GS naar PS (huisvesting Oekraïners). In deze tijden wordt wendbaarheid gevraagd van het openbaar bestuur. Dat geldt ook voor de provincie. Rijk geeft vaak opdrachten mee zonder bijbehorend budget. Ook dat werkt niet Heeft uiteindelijk te maken met de vraag: durf je ergens voor te gaan staan, leg je het uit en leg je er verantwoording over af....

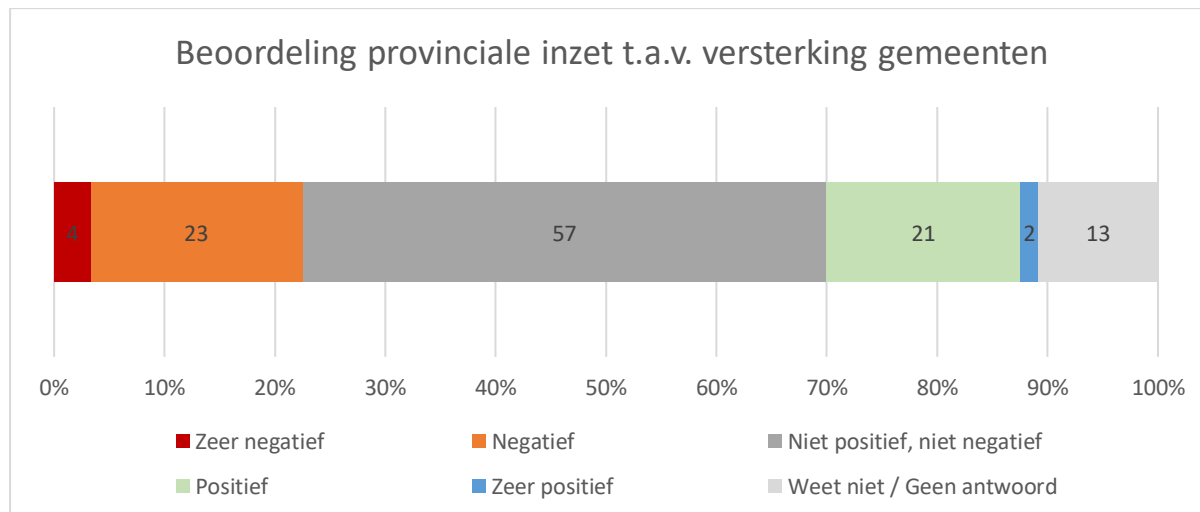
- Gemeentesecretaris van een kleine gemeente, kijkt niet positief, niet negatief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van gemeenten

Lobby naar Den Haag. Kennisdelen. Meedenken met ontwikkeling van gemeenten m.b.t. vervoer.

- Gemeentesecretaris van een grote gemeente, kijkt niet positief, niet negatief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van gemeenten

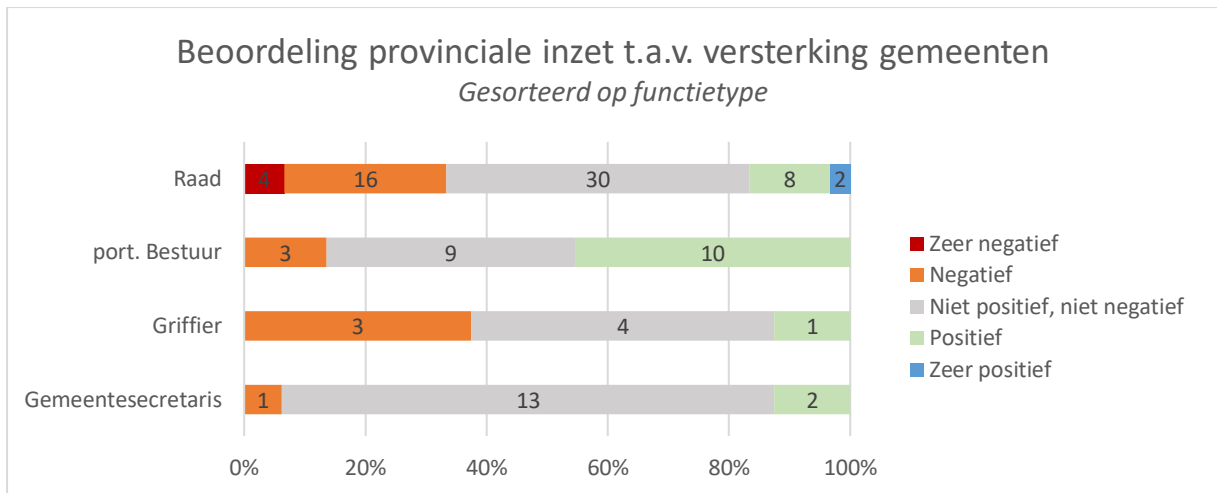
Waardering van de provinciale inzet t.a.v. de versterking van gemeenten

Aan de respondenten is gevraagd hoe zij kijken naar de inzet van de provincie ten aanzien van de versterking van regio's. Zoals te zien is in grafiek 12 zijn respondenten erg verdeeld over de inzet van de provincie ten aanzien van de versterking van gemeenten. Zo beoordeelt 19% de inzet als 'positief' of 'zeer positief', geeft 48% aan deze als 'niet positief, niet negatief' te beoordelen en geeft 23% aan de inzet van PNH als 'negatief' of 'zeer negatief' te beoordelen. 10% weet het niet.

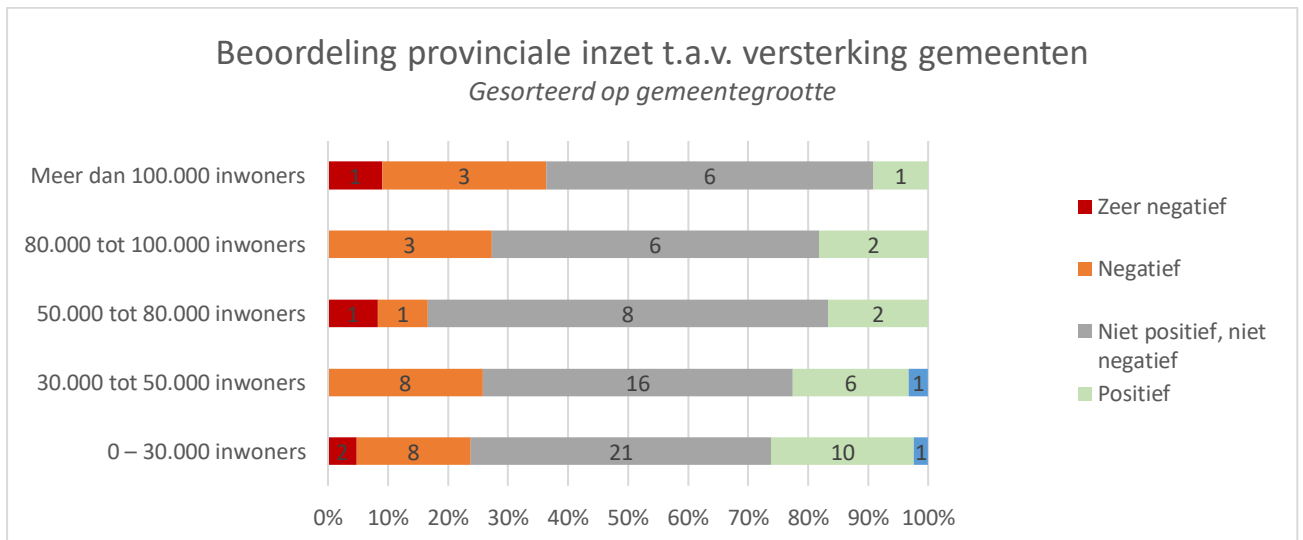
Grafiek 12: Hoe kijkt u naar de inzet van de provincie ten aanzien van de versterking van gemeenten? (nummers staan voor aantal respondenten)

Als we de antwoorden bezien op functieniveau (grafiek 13), dan valt op dat portefeuillehouders bestuur de huidige inzet van de provincie naar verhouding vaker positief beoordelen dan andere functiegroepen. Raadsleden en griffiers beoordelen de huidige inzet naar verhouding vaak negatief. Raadsleden geven echter ook naar verhouding vaker aan geen beeld te hebben van de inzet van de provincie (en vullen daarom relatief vaak ' ik weet niet' in). Het merendeel van gemeentesecretarissen beoordeelt de inzet niet positief en niet negatief.

Grafiek 13: Hoe kijkt u naar de inzet van de provincie ten aanzien van de versterking van gemeenten? Gesorteerd op functietype (nummers staan voor aantal respondenten)

Als de antwoorden gesorteerd zijn op gemeentegrootte (grafiek 14), dan valt op dat respondenten uit gemeenten met minder dan 30.000 inwoners het vaakst positief zijn over de huidige inzet van de +provincie t.a.v. de versterking van gemeenten. Respondenten uit gemeenten met meer dan 100.000 inwoners zijn juist het meest negatief over de inzet van de provincie.

Grafiek 14: Hoe kijkt u naar de inzet van de provincie ten aanzien van de versterking van gemeenten? Gesorteerd op gemeentegrootte (nummers staan voor aantal respondenten)

Tekstblok 10: Voorbeelden van antwoorden op de vraag: Waar ligt volgens u de toegevoegde waarde van de provincie in de versterking van regio's?

Ik zou graag in gesprek gaan met de provincie over mijn regio. Wat ziet de provincie als kansen en valkuilen voor deze regio? Hoe verhouden wij ons t.o.v. andere regio's?

- *Gemeentesecretaris van een grote gemeente, kijkt niet positief, niet negatief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van regio's*

De Provincie zou wat mij betreft mogen sturen op een goede governance van de samenwerkingsverbanden.

- *Gemeentesecretaris van een kleine gemeente, kijkt negatief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van regio's*

Aanjager, stimulator. Soms regie pakken op bepaald dossier en terug geven als er een samenwerking goed opgepakt wordt door de regio.

- *Burgemeester van een middelgrote gemeente, kijkt positief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van regio's*

Op de onderwerpen waar de verantwoordelijkheden van de provincie en de regio elkaar raken; meedenken in oplossingen. uitvoeringskrachten bundelen. samenwerking positief "belonen"

- *Burgemeester van een middelgrote gemeente, kijkt positief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van regio's*

Sterke regio, sterke provincie. Thema's zoals verkeer en vervoer incl. een nationale lobby, komen zonder sterke regio's niet van de grond. Ik zou financiële en bestuurlijke inspanningen van de provincie ook veel meer koppelen aan de voorwaarde dat de regio plannen maakt (i.p.v. gemeenten die 1:1 zaken doen met de provincie).

- *Burgemeester van een kleine gemeente, kijkt negatief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van regio's*

Implementatie van de nieuwe wet op de gemeenschappelijke regelingen faciliteren en ruimte maken voor bestuurlijke experimenten. Daarvoor de relatie met BZK voluit inzetten.

Ik zie goede wil en een begin van feitelijke inzet.

- *Burgemeester van een kleine gemeente, kijkt positief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van regio's*

Versterken van de daadkracht en lobby ondersteunen.

- *Griffier van een middelgrote gemeente, kijkt positief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van regio's*

De voornaamste toegevoegde waarde ligt in het bieden van de koffietafel om het gesprek tussen verschillende bestuurders, volksvertegenwoordigers en ambtenaren te faciliteren. Er kan (eerder) worden ingegrepen als er gedoe is in regionale samenwerking. De regiomanager kan dit faciliteren en het is goed als de link van het kabinet met de griffiers en raden verstevigd. Van de griffiers mogen we inmiddels verwachten dat ze ingezet worden ter versterking van het openbaar bestuur. Tevens kan de provincie reflecteren op hoe de interbestuurlijke verhoudingen vorm krijgen en daarover rapporteren naar Den Haag.

- *Griffier van een middelgrote gemeente*

De toegevoegde waarde kan en moet groot zijn. De provincie kan waarde toevoegen door: regionale samenwerking positief tegemoet te treden en te bevorderen. Kennis aan te reiken wat mogelijk is, voorbeelden uit andere regio's te geven, capaciteit ter beschikking te stellen en subsidie ter beschikking te stellen om initiatieven te ondersteunen. De provincie kan helderder en duidelijker zijn richting regio's dat samenwerking geen vrijblijvendheid is. Dat mag en kan steviger worden aangezet.

- *Griffier van een middelgrote gemeente, kijkt positief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van regio's*

Regionale agenda van gemeenten vragen + uitvoeringsplan. Op basis daarvan: gemeenten van middelen voorzien om bestuur te ondersteunen en uitvoeringskracht te versterken. Subsidies zijn beperkt, gaat niet een echte stimulans van uit; hierdoor blijven er kansen liggen.

- *Griffier van een middelgrote gemeente, kijkt negatief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van regio's*

Het in verbinding houden van verschillende regio's in de provincie.

- *Raadslid van een kleine gemeente, kijkt positief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van regio's*

Geen. Provincie is eerder een probleem, op vrijwel alle gebieden.

- *Raadslid van een kleine gemeente, kijkt negatief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van regio's*

Visie op ruimtelijke ordening die regio-overschrijdend is.

- *Raadslid van een grote gemeente, kijkt niet positief, niet negatief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van regio's*

Financieel toezicht, interbestuurlijk toezicht dragen bij aan de kwaliteit van gemeentelijke bestuur, en draagt bij aan de continuïteit van gemeenten. Dat versterkt het vertrouwen in de onderlinge partners van samenwerking.

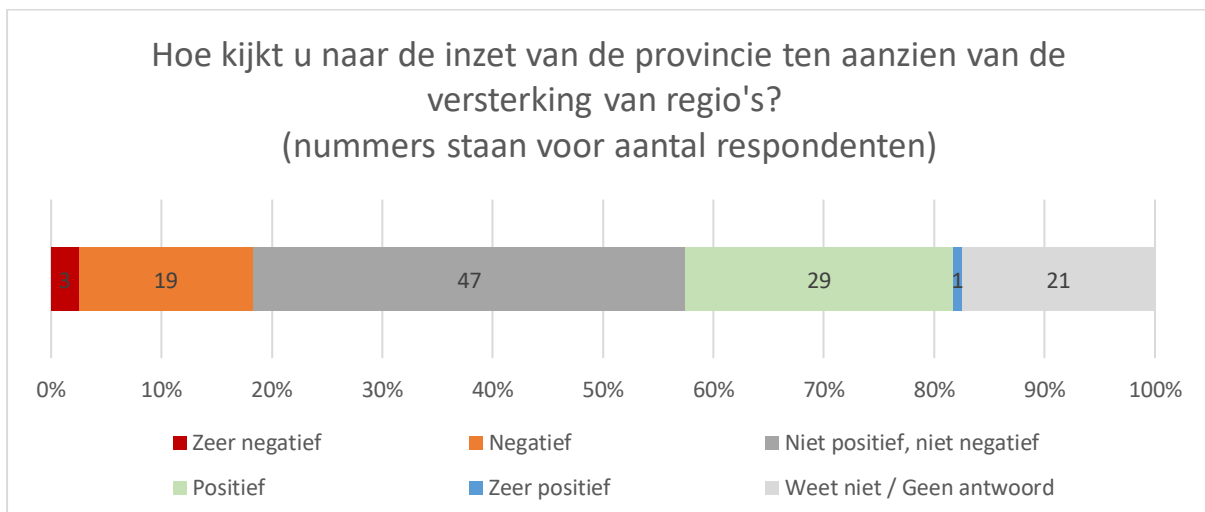
- *Raadslid van een kleine gemeente, kijkt niet positief, niet negatief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van regio's*

Een provincie zou de effectiviteit van regio's moeten monitoren.

- *Raadslid van een kleine gemeente, heeft geen beeld van de huidige inzet van de provincie in de versterking van regio's*

Waardering van de provinciale inzet t.a.v. de versterking van regio's

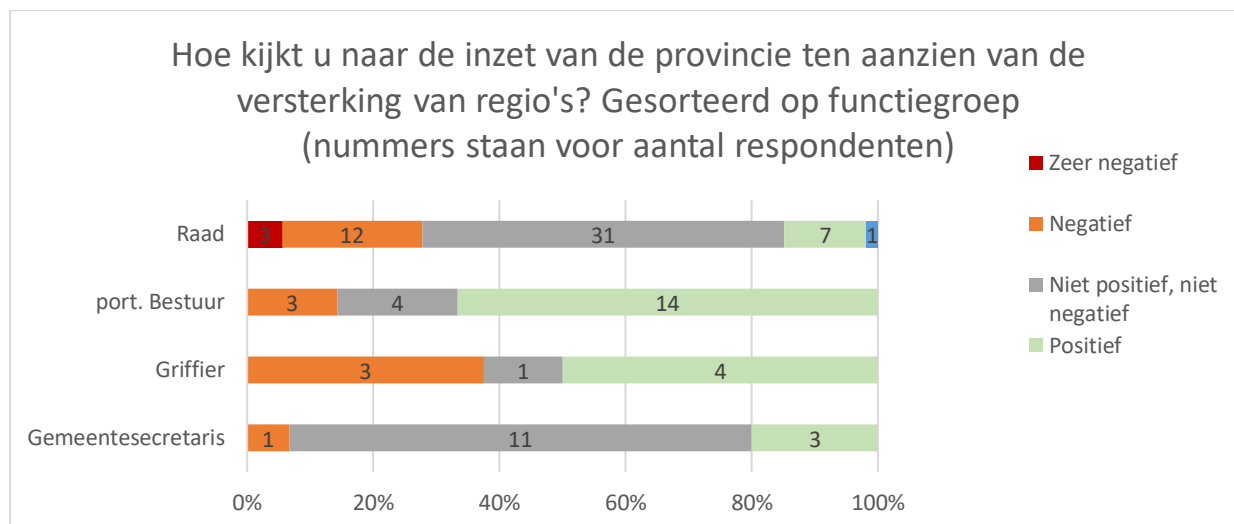
Ook over de huidige inzet van de provincie t.a.v. de versterking regio's (grafiek 15) zijn de respondenten verdeeld, hoewel men hierover wat positiever is dan over de provinciale inzet ten aanzien van de versterking van gemeenten. 25% van de respondenten beoordeelt de inzet 'positief' of 'zeer positief', 39 % beoordeelt deze 'niet positief, niet negatief' en 18% beoordeelt deze inzet 'negatief' of 'zeer negatief'. Aanzienlijk meer personen hebben geen beeld van de inzet van de provincie t.a.v. de versterking van regio's dan van de inzet van de provincie t.a.v. de versterking van gemeenten; 18% van de respondenten beantwoordt deze vraag met 'weet niet'.

Grafiek 15: Hoe kijkt u naar de inzet van de provincie ten aanzien van de versterking van regio's?

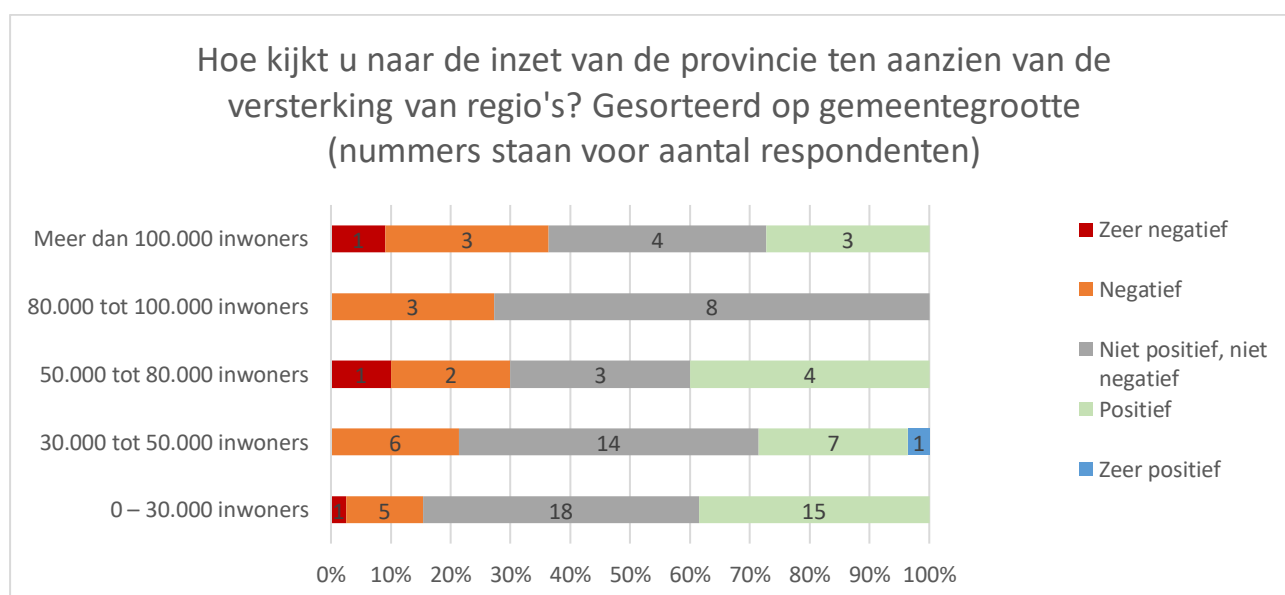
In grafiek 16 staan de antwoorden gesorteerd op functietype. Wederom beoordelen portefeuillehouders bestuur de huidige inzet van de provincie naar verhouding vaker positief dan

andere functiegroepen. Zij zijn gemiddeld genomen positiever over de inzet t.a.v. regio's positiever dan over de inzet t.a.v. de versterking van gemeenten. Griffiers zijn ook gemiddeld positiever over de inzet t.a.v. regio's dan over de inzet t.a.v. de versterking van gemeenten. 14% van de raadsleden geven aan geen goed beeld te hebben van deze inzet.

Grafiek 16: Hoe kijkt u naar de inzet van de provincie ten aanzien van de versterking van regio's? Gesorteerd op functietype (nummers staan voor aantal respondenten)

Gelet op gemeentegrootte (grafiek 17) dan valt op dat gemiddeld genomen respondenten uit alle gemeentegrootten positiever zijn over de inzet van de provincie t.a.v. de versterking van regio's dan t.a.v. de versterking van gemeenten. Respondenten uit gemeenten met tussen de 80.000 en 100.000 inwoners vormen hierop een uitzondering; zij zijn juist minder positief over deze inzet.

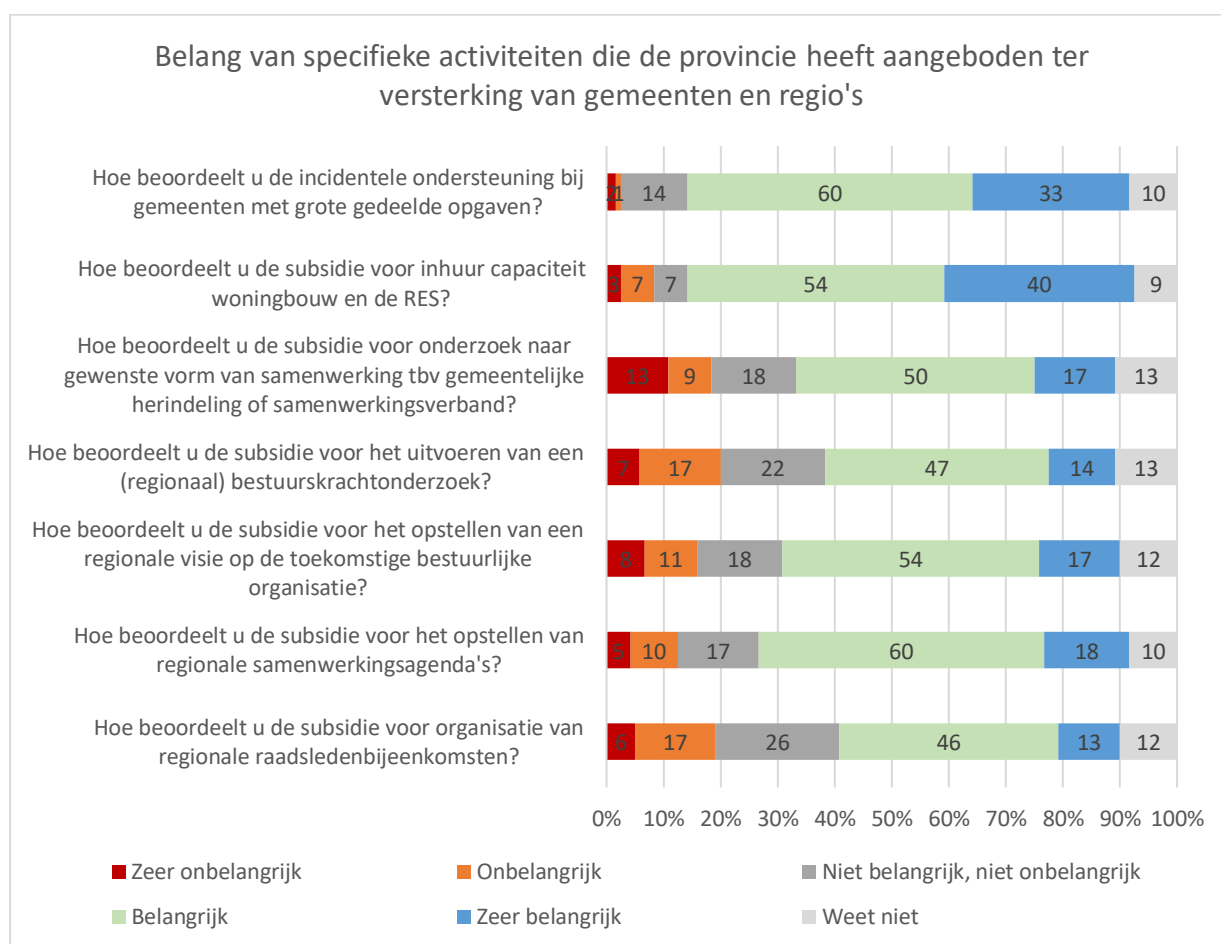

Grafiek 17: Hoe kijkt u naar de inzet van de provincie ten aanzien van de versterking van regio's? Gesorteerd op gemeentegrootte (nummers staan voor aantal respondenten)

Activiteiten die bijdragen aan de versterking van gemeenten en regio's

Aan respondenten is gevraagd hoe belangrijk zij specifieke activiteiten (en subsidies) die de provincie heeft aangeboden om bij te dragen aan de versterking van gemeenten en regio's achten.

Zoals in grafiek 18 af te lezen is, wordt elk van de verschillende activiteiten door een meerderheid van de respondenten belangrijk geacht. Vooral de incidentele ondersteuning bij gemeenten met grote gedeelde opgaven, de inhuur voor capaciteit voor woningbouw en de RES en de subsidie voor het opstellen van regionale samenwerkingsagenda's worden van belang geacht. De subsidie voor de organisatie van regionale raadsledenbijeenkomsten, de subsidie voor het uitvoeren van een regionaal bestuurskrachtonderzoek en de subsidie voor onderzoek naar de gewenste vorm van samenwerking t.b.v. een gemeentelijke herindeling of samenwerkingsverband worden het minst vaak als belangrijk beoordeeld. Over de subsidie voor de organisatie van regionale raadsledenbijeenkomsten is meermaals opgemerkt dat deze bijeenkomsten ook zonder bijdrage van de provincie van de grond zouden komen.

Grafiek 18: Beoordeling van het belang van specifieke activiteiten die de provincie heeft aangeboden om bij te dragen aan de versterking van gemeenten en regio's (nummers staan voor aantal respondenten)

Respondenten is tevens gevraagd of er nog aanvullende activiteiten zijn die bijdragen aan de versterking van gemeenten en regio's waarvan de respondent graag zou willen dat de provincie deze stimuleert of steunt. Voorbeelden van antwoorden op deze vraag zijn opgenomen in tekstblok 11.

Tekstblok 11: Gewenste activiteiten die volgens respondenten bijdragen aan de versterking van gemeenten of regio's

Niet alles hoeft wat mij betreft in subsidies terecht te komen. Gezamenlijke werkgenda's met de provincie, zodat uitvoeringskracht wordt gebundeld helpt soms meer dan een projectleider inhuren. Sommige onderwerpen hierboven genoemd vinden ook plaats zonder subsidie (bv regionale raadsledenbijeenkomsten). Onderwerp dat wel aandacht mag hebben om gemeenten te ondersteunen is de digitalisering en de noodzaak om de basis op orde te hebben en te houden; informatieveiligheid etc.

- *Burgemeester van een middelgrote gemeente*

Subsidies voor bestuurskrachtonderzoeken zijn een goede bijdrage aan de versterking van gemeenten. Maar wat zijn nou de gemeenschappelijke conclusies die jullie daaruit trekken? Wat zien jullie, alles overziend, gebeuren?

- *Burgemeester van een kleine gemeente*

Ik mis de provincie bij tijdelijke huisvesting Oekraïne. Niet proactief, ministerie wel. Voor de regio hoef ik niet altijd maar heb wel behoefte aan delen van info en lobbymogelijkheden.

- *Burgemeester van een middelgrote gemeente*

Op de thema's bestuurlijke toekomst, bestuurlijke weerbaarheid, en op dit moment heel concreet in het ondersteunen door beschikbaar maken van extra (BPL-) locaties voor al dan niet flexibele woningbouw, mede t.b.v. Oekraïners en statushouders. Gemeenten ondersteunen in het vergroenen van hun dorpen en steden vanuit het belang voor landschap en water beheersing. Activiteiten in het voortvarend oppakken van de dialoog met boeren en natuurbeschermingsorganisaties om z.s.m. te zorgen voor concrete afspraken over toekomst voor zowel landbouw als landschap en milieu. Datzelfde met Tata en andere grote bedrijven, zodat de lasten gelijk worden verdeeld over alle vervuilende sectoren. Wat ik verder belangrijk vind, is het organiseren en faciliteren van een werkgroep bestuurlijke weerbaarheid, het houden van een bijeenkomst met notarissen en makelaars over ondermijning, het aanjagen van het gebruik van MMA (meld misdaad anoniem) door alle gemeenten.

- *Burgemeester van een kleine gemeente*

Voor woningbouw en opvang vluchtelingen medewerking in plaats van stroperige tegenwerking.

- *Burgemeester van een grote gemeente*

Meer subsidie voor inhuur ambtenaren woningbouwopgave

- *Wethouder van een grote gemeente*

Meer uniformiteit in grote beleidskaders.

- *Wethouder van een middelgrote gemeente*

Cursussen voor raadsleden subsidiëren zodat deze beter kunnen functioneren.

- *Raadslid van een middelgrote gemeente*

Subsidie in de vorm van extra tijd/faciliteiten beschikbaar stellen voor uitvoering van taken door raadsleden bij gemeenten. Hierdoor zal de kwaliteit van besluitvorming worden verhoogd en zich vertalen naar versterking van de gemeente.

- *Raadslid van een kleine gemeente*

Ondersteuning voor simpele taken zoals inning OZB, steun voor automatiseren financiële administratie.

- *Raadslid van een kleine gemeente*

Inzicht geven in de verantwoordelijkheden van de provincie t.o.v. de gemeenten

- *Twee raadsleden van kleine gemeenten en een raadslid van een grote gemeente*

Bestuurlijk ondersteuning voor grote vraagstukken bijvoorbeeld stikstof, energie congestie, wonen, infrastructuur, opvang ontheemden. Lobby voor deze vragen richting het rijk.

- *Raadslid van een grote gemeente*

Meer direct overleg over beleidsplannen, omgevingsplannen en flexibiliteit om het woningvraagstuk aan te pakken. Ook in relatie tot (nood) opvang van vluchtelingen/asielzoekers.

- *Raadslid van een kleine gemeente*

Subsidie Dorpswerk NH.

- *Raadslid van een middelgrote gemeente*

Met gemeenten oplossingen zoeken voor bouwopgave.

- *Raadslid van een kleine gemeente*

Het bevorderen van een gelijk speelveld voor landelijke en lokale partijen, d.w.z. het mogelijk maken van dezelfde subsidies en faciliteiten door wijziging van wetgeving.

- *Raadslid van een kleine gemeente*

Een initiatief om de provincie op te heffen en grotere regionale gemeenten/gewesten vormen. Begin daar eens een gedurfd debat over.

- *Raadslid van een middelgrote gemeente*

Zou goed zijn als de provincie een conferentie organiseert over wat de rol van een raadslid is in regionale samenwerking, waarbij dat onderwerp ook interessanter wordt gemaakt voor raadsleden. En daarbij ook te vragen: wat zou u helpen om deze rol te vervullen? Daarvoor zijn sprekers nodig die hun taal spreken en begrijpen waarom raadsleden autonomie zo belangrijk vinden.

- *Griffier van een kleine gemeente*

Gemeenten hebben financiële problemen door verschillende decentralisaties. Neem daar als provincie meer de regie en biedt ondersteuning.

- *Griffier van een middelgrote gemeente*

Als de provincie alleen maar goed is om subsidie te geven, kan ze net zo goed opgeheven worden. De provincie moet meedoen met de discussie. Belangen van de diverse regio's behartigen en hierdoor zorgen voor samenhang.

- *Griffier van een middelgrote gemeente*

Implementatie van de gewijzigde WGR.

- *Griffier van een middelgrote gemeente*

Één format voor de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen . Anders krijg je allerlei verschillende regelingen in de regio.

- *Raadslid van een middelgrote gemeente*

Visie. Helder maken waar wel en niet gebouwd kan worden. Meer uitwisseling besluiten onderling zodat overzicht ontstaat wat er in de verschillende gemeentes wordt gedaan/ geprobeerd!

- *Raadslid van een kleine gemeente Meer subsidie voor inhuur ambtenaren woningbouwopgave*

Opzetten van goede samenwerking tussen ambtenaren in de regio. Zorgen dat de arbeidsmarkt goed wordt versterkt.

- *Gemeentesecretaris van een kleine gemeente*

Voor de werkelijke woningbouwopgave moeten rijk en provincie financieel en ruimtelijk meer armslag aan gemeenten bieden. Als we naar 18 miljoen mensen moeten, die grotendeels in de stedelijke gebieden gehuisvest wensen te worden (en daar willen we kennelijk landelijk aan toegeven), dan is er gewoonweg meer bouwruimte nodig dan nu gegeven in de bestaande plannen.

- *Gemeentesecretaris van een kleine gemeente*

Naast subsidie zou ik wel een meer heldere en co-creatief opgezette visie van de provincie willen zien op de vraagpunten die de provincie in beginsel als bestuurlijk knellend ervaart.

- *Gemeentesecretaris van een kleine gemeente*

Ruimtelijke ontwikkelingen, over de gemeente/regio grens heen, zoals groene recreatiegebieden. Rol in de vluchtelingen crisis, met name een verdeling op basis van geografische kenmerken en mogelijkheden.

- *Gemeentesecretaris van een middelgrote gemeente*

Samenvoegen van gemeenten. Pleit voor meer mandaat voor Provincie.

- *Gemeentesecretaris van een grote gemeente*

Geld is niet de beperkende factor is. De sleutel is de wil tot samenwerking. De provincie kan beter een facilitator zijn dan een sponsor. Nu voelt het als "doneren" en vooral verder niet mee bemoeien.

- *Gemeentesecretaris van een kleine gemeente*

Met betrekking tot subsidies voor onderzoeken bestuurskracht... als de provincie niet inhoudelijk gaat sturen, is de inzet van de middelen bijna zonde van het geld. Nu keurt de slager zijn eigen vlees en doet dat met inzet van provinciale middelen. Zonde.

- *Gemeentesecretaris van een kleine gemeente, kijkt niet positief, niet negatief naar de huidige inzet van de provincie in de versterking van gemeenten*

Het aanbieden van kennis over (regionale) samenwerking. Welk vormen van samenwerking zijn er, wanneer is welke vorm succesvol.

- *Strategisch adviseur van een ambtelijke fusieorganisatie*

Bijlage 1 Enquêtevragenlijst

Bijlage 1: Enquête Sterke gemeenten, sterke regio's

1. Beeld over sterke gemeenten

1.1 Wat verstaat u onder een sterke gemeente?

Een gemeente is sterk als...

Open

1.2 Beoordeelt u, op basis van de door u gegeven definitie (bij vraag 1.1), uw gemeente als een sterke of zwakke gemeente?

Zeer zwak	Zwak	Niet zwak niet sterk	Sterk	Zeer sterk	Weet niet	Geen antwoord
-----------	------	-------------------------	-------	------------	-----------	------------------

1.3 Kunt u uw antwoord toelichten?

Open

1.4 Ervaart u belemmeringen in het sterk houden en maken van uw gemeente? Zo ja, welke?

Open

1.5 In hoeverre is uw gemeente bezig met de vraag: hoe houden of maken wij onze gemeente sterk?

Nooit	Zelden	Soms	Vaak	Altijd	Weet niet	Geen antwoord
-------	--------	------	------	--------	-----------	------------------

[als 1.5 > Nooit)

1.5.1 In welk gremium of welke gremia?

Open

[als 1.5.1= ingevuld)

3.1.1.1 Komt de definitie van een sterke gemeente zoals die binnen dit gremium / deze gremia wordt besproken overeen met uw definitie (zoals gegeven onder vraag 1.1)?

Ja	Nee	Weet niet	Geen antwoord
----	-----	-----------	---------------

[als 1.5.1.1= Nee)

1.5.1.1.1 Kunt u dat toelichten?

Open

[als 1.5= Nooit)

1.5.2 Vindt u dat dit gesprek gevoerd zou moeten worden?

Ja	Nee	Misschien	Weet niet	Geen antwoord
----	-----	-----------	-----------	------------------

[als 1.5.2= ja of misschien)

1.5.2.1 In welk gremium of welke gremia?

Open

1.6 Wilt u nog iets kwijt over dit onderwerp?

Open

2. Beeld over sterke regio's

1.5 Wat verstaat u onder een sterke regio?

Een regio is sterk als....

Open

2.2 Beoordeelt u, op basis van de door u gegeven definitie (bij vraag 2.1), uw regio als een sterke of zwakke regio?

Ze er z wak	Z wak	N iet z wak n iet s terk	S terk	Z e er s terk	W e e t n iet	G e e n a n t w o o r d
----------------------	----------	---	-----------	---------------------------	------------------------------	--

2.3 Kunt u uw antwoord toelichten?

Open

2.4 In hoeverre is regionale samenwerking volgens u van belang voor de uitvoering van gemeentelijke taken / opgaven?

Z e er o n b e l a n g r ij k	O n b e l a n g r ij k	N iet b e l a n g r ij k n iet o n b e l a n g r ij k	B e l a n g r ij k	Z e er b e l a n g r ij k	W e e t n iet	G e e n a n t w o o r d
--	--	--	--	--	------------------------------	--

2.5 Ruimte voor toelichting op het antwoord op deze vraag, indien nodig:

Open

2.6 In hoeverre is de organisatiestructuur van regionale samenwerking volgens u van belang voor het functioneren van de samenwerking?

Z e er o n b e l a n g r ij k	O n b e l a n g r ij k	N iet b e l a n g r ij k n iet o n b e l a n g r ij k	B e l a n g r ij k	Z e er b e l a n g r ij k	W e e t n iet	G e e n a n t w o o r d
--	--	--	--	--	------------------------------	--

2.7 Kunt u één aansprekend (goed of slecht) voorbeeld geven van de huidige inrichting van de organisatiestructuur van een regionaal samenwerkingsverband van uw gemeente?

Open

2.8 Hoe kijkt u naar de inzet van uw gemeente binnen de regionale samenwerking?

Zeer positief	Positief	Niet positief niet negatief	Negatief	Zeer negatief	Weet niet	Geen antwoord
---------------	----------	--------------------------------	----------	---------------	-----------	---------------

2.9 Hoe kijkt u naar de inzet van andere overheden binnen de regionale samenwerking?

Zeer positief	Positief	Niet positief niet negatief	Negatief	Zeer negatief	Weet niet	Geen antwoord
---------------	----------	--------------------------------	----------	---------------	-----------	---------------

2.10 Wilt u nog iets kwijt over uw antwoorden op voorgaande vragen of over de regionale samenwerking van uw gemeente in het algemeen?

Open

3. Beeld over rol van de provincie

3.5 Waar ligt volgens u de toegevoegde waarde van de provincie in de versterking van gemeenten?

Open

3.6 Waar ligt volgens u de toegevoegde waarde van de provincie in de versterking van regio's?

Open

3.3 Hoe kijkt u naar de inzet van de provincie ten aanzien van de versterking van gemeenten?

Zeer positief	Positief	Niet positief niet negatief	Negatief	Zeer negatief	Weet niet	Geen antwoord
---------------	----------	--------------------------------	----------	---------------	-----------	---------------

3.4 Kunt u uw antwoord op 3.3 toelichten?

Open

- Hoe kijkt u naar de inzet van de provincie ten aanzien van de versterking van regio's?

Zeer positief	Positief	Niet positief niet negatief	Negatief	Zeer negatief	Weet niet	Geen antwoord
---------------	----------	--------------------------------	----------	---------------	-----------	---------------

- Kunt u uw antwoord toelichten?

Open

- Zijn er activiteiten die bijdragen aan de versterking van uw gemeente of regio waarvan u graag zou willen dat deze worden gestimuleerd of ondersteund door de provincie?

Open

- Hoe beoordeelt u de volgende specifieke activiteiten die de provincie heeft aangeboden om bij te dragen aan de versterking van gemeenten en regio's?

Subsidie voor organisatie regionale raadsledenbijeenkomsten	zeer belangrijk	belangrijk	niet belangrijk niet onbelangrijk	onbelangrijk	Zeer onbelangrijk	Geen antwoord/ weet niet
Subsidie voor het opstellen van regionale samenwerkingsagenda's						
Subsidie voor het opstellen van een regionale visie op de toekomstige bestuurlijke organisatie						
Subsidie voor het uitvoeren van een (regionaal) bestuurskracht onderzoek						
Subsidie voor onderzoek naar gewenste vorm van samenwerking tbv gemeentelijke herindeling of samenwerkingsverband						
Subsidie voor inhuur capaciteit woningbouw en de RES						
Incidentele ondersteuning bij gemeenten met grote gedeelde opgaven						

Overig, namelijk:						
------------------------------	--	--	--	--	--	--

4. Achtergrondvragen

- Wat is uw functie?

Gemeentesecretaris	Burgemeester	Wethouder	Raadslid	Anders, namelijk:
--------------------	--------------	-----------	----------	----------------------

- Wilt u op de hoogte blijven van de uitkomsten van dit onderzoek? Vul dan hieronder uw mailadres in:

Mailadres

- Heeft u nog vragen, opmerkingen of suggesties? Vul deze dan hieronder in.

Open
